

ԱՌԵՏԱԲԵՐ

ՈՒՍՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ,

ՊԵՏԹԻՅԷ, ՊԵՏԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՊԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԵՐ

ՀԻԼՏ 48,

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՄԱՐՏ 25, 1905.

Ն: 12

ՍԱՀԻԳ Ի ԻՍԹԻՅԱԶ Հ. Բ. ԿՐԻՆ

ՄԻԻԷԼԼԻՅ Հ. Ս. ՊԱՐՆԱՍ

ՄԵՎԱՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԷ

Թէքեամիւլ Գա'իտէօինէ Տա'իր Պեր Գալ Սէօզ Տա'հա 225.— Սալուսը Շէրիֆ Վէ Խէլաա Իշէ 228.—
Խէնիէր Վէ Էքիւէր 230.— Սօն Էլլի Սէնէ Զարֆընտա Թէրազըլաթ Է Իլմիյէ 231.— Կիւնաճէարլարը
Քրիստոսըն Խէլաաընա Կէթիւրմէք Իշիւն Իաթի'մալ Օլունաճազ Իքի Ուսուլ 232.— Մա'լիւմաթ Փարլալարը 234
— Ղազարոսըն Իճնա Էքիւլմէթ 235.— Շաւուշնաթ Է Սէյասիյէ 237.— Սարրաֆիյէ 238.

ԹԵՔԵԱՍԻԼ ԳԱՊՏԵՍԻՆԷ ՏԱՊԻՐ ՊԻՐ ԳԱԶ ՍԷՕԶ ՏԱԶԱ

[Պէնսո ի մախսուս]

Աւերաբերին սահիպ ի իմթիյազը պիղէ պիր մէք-
թուպ կէօսթէրտի. Սահիպ ի մէքթուպ՝ պուռնտան
պիր գալ այ էվվէլ թէքեամիւլ գա'իտէօինէ տա'իր
եազմըլ օլտըղըմըլ չէյլէրտէն տօլայը զայէթլէ սիւր-
միւլ օլտըղընը, վէ պու սէպէպտէն Բ. Մուգաա-
տէսէ, տու'այա վէ 'իպատէթէ օլան մէրազ վէ
արզուսը պիւսպիւթիւն սօղոսըլ գա'իլ օլմուլ
իտիյինի պիւտիրմէքտէ տիր. Մէքթուպըն իմգա-
աը պիղիւմ հէր իքիմիզճէ տախի մա'րուֆ պիր իմ-
գա օլմաաըղը կիպի, զազէթամըլ ապօնէլէրինին
էսամիսի ֆիհրիթիւնտէ տախի պուլունմամագտա
աըր. Պու մէքթուպըն պիղի իւրքիւթմէք վէ պի-
ղէ զայէթ մուգիւր պիր չէլ էթմիշիզ կիպի տիւ-
չիւնտիւրմէք իշիւն 'ամէլի պիր տօլապ իտիյինէ
հիւզիճէ չիւպիլէնտիք. վէ լաքին պիղ անը
խալիս պիր ինհա ու իֆատէ մագամընտա թէ-
լագըր էթմէյէ տահա զիյաաէ մէյնալըլ. Փագաթ
պու հալտէ պիղ Մուհարրիր ի մէքթուպ սիւրչմէ ի-
չիւն պիր պէհանէ արայօր իմիշ, տէմէյէ մէճպուր
օլանաղըլ. Պիզ թէքեամիւլ նազարիյէօի լէհինտէ
պիւրհան վէ տէլիլէր իրաա, եախօա անա ինան-
մագտա իտիյիմիզի պէյան էթմէտիք, անճազ իթի-

զաաըմըլճա, հէր ըիյասըլ աաէմին իճրայա հազըր
օլմասը լաղըմ կէլէն չէյի եապիտըզ, եա'նի օլ նա-
զարիյէ միւտաֆիլէրինին տէյէճէլէրինի ալըզ
պիր ֆիքր իլէ տինլէմէյէ հազըրըլ կէօթէրտիք.
Պու Բ. Մուգաաաաէս մի, եօգսա թէքեամիւլ գա-
'իտէօի մի տէյիւ պիր մէս'էլէ օլմայըլ, անճազ
պիղ Բ. Մուգաաաաէսի նէ՝ սուրէթլէ անլայաճաղըլ
մէս'էլէսի տիր. Պիզ թէքիւնին պիրինճի պապըն-
տա օգուրըլ քի, չճինսինէ կէօրէ եէրին վուհու-
լընը, վէ ճինսինէ կէօրէ պէհայիմի, վէ ճինսինէ
կէօրէ եէր հաշէրաթընըն քեաֆֆէսինի Ալլահ
խալզ էյլէտի. լաքին անտէ անլէրին նէ սուրէթ-
լէ եարաաըլմըլ օլտըզլարընա տա'իր հիշ պիր
սէօզ սէօյլէնմէմիշ տիր. Թա չու սօն զէմանլէրէ
գաաար 'ուսուլմէն գապուլ օլունան էօքի ֆիքր
չու իաի քի, ճինսլէրտէն հէր պիրիսի սօղոուտան
պիր ֆի'իլ խալիզանէ իլէ, զէմինին ճամիւթ թօփ-
րաղընտան եարաաըլմըլ իաի. լաքին էլէվմ թէ-
քեամիւլ գա'իտէսի թարաֆտարը մէյտանա չըզըլ
տէյօր քի, Ալլահ հալվանաթը պուռնտան ֆարզը
պիր սուրէթտէ խալզ էյլէտի. Օ էվվէլ էմրտէ
պիր եախօա պիր գալ ճինս հալվանլար խալզ էյ-

լետի, վե սա՛իր հայվանաթ ճինալերի պուշնարաւան
իւէրի կէտիւլէր: Պուշնարաւան էվվէլքի պէնտիմիզտէ
տախի պէյան էթմիշ օլտըղըմըզ վէճհլէ, էֆքեա-
րըմըզնա, պու իտտի՛ատա պուլուշնան քիմաէնին
նազարիյէսի՛ անը գանա՛աթպախշ սուրէթտէ պի-
զէ գապուլ էթտիրէ պիլմէք իշիւն, տաճա զիյաւաէ
իոպաթ վէ տէլիլէրէ միւշթաճ աըր: Լաքին
իսպաթ վէ տէլիլէր թէմամլանըպ գաթ՛իյէթ
քէսպ էտէճէք օլուրլար իտէ, պու հալտէն սուլայը
ասլա միւթէ՛էսսիր վէ միւզթարիպ օլմազըզ: Ալ-
լանն ալա ճինստէն օլան հայվանաթը էսֆէլ հայ-
վանաթաւան գուհուրա կէթիրմիշ օլտըղը իոպաթ
ու իրա՛է էտիլմիշ օլտըղը սէպէպտէն — Բ. Մու-
գաւաւաւաւա պու իտտի՛անըն խիւաֆընտա գաթէն
պիր շէյ տէնիլմէմիշ տիր — Բ. Մուգաւաւաւա
հալի օլտըղը հէփ րուհանի խաղինէլէրի իլէ պէ-
րապէր րէտտ էթմէքիլք՝ պիլի՛րմիտիւնիզ նէյէ պէն-
զէր. թըպզը շօլ ատէմին մու՛ամէլէսինէ պէնզէր
քի օ պիր չուհա ազրապաւընտան սէրվէթ թէվէր-
րիւա էթմիշ օլտըղը հալտէ, պու ազրապաւը-
նըն քէնտի պէզինի քէնտիսինին գանն էթմիշ
օլտըղը կիպի պիր էլ տէսթկեանը իլէ եափմամը,
անճազ մահիրանէ պիր մաքինա իճատ էտէրէք,
անըն իլէ ի՛մալ էթմիշ օլտըղընը անլաւըղը սէ-
պէպտէն օլ սէրվէթի պիր թարաֆա աթար:

Պիզիմ պու մէ՛սէլէյի թէքար սերմայէ ի պահա
իթթիխաղ էթմէմիզին սէպէպի չու տըր քի. պիզ
ախիրէն իքի րիսալէ ալտըզ: Պուշնարաւան հէր իքիտի
տախի պիրիսի թէքեամիւլ նազարիյէսինի իլթիզամ,
տիկէրի իտէ րէտտ էտէն իքի գաթ թարաֆընտան
եազրլմըշ պիրէր պէնտի հալի տիրլէր: Պուշնարըն
խիւլաւաւա մէալլարընը մուխթաւաւէն պէյան էտէ-
րիզ, էվվէլ էմրտէ թէքեամիւլ նազարիյէսի թա-
րաֆաւարանընը պէնտիին նազարը թէտգիզտէն
կէշիրիրիզ:

1863-4 սէնէ ի թէտրիսիյէսի գարֆընտա, պիզ
Ամէրիգատա պէոյիւք լէյի պիր մէքթէպտէ էմրի
թա՛լիմ իլէ մէշղուլ պուլուշնամագտա իտիք: Պու
մէքթէպին միւտիրի զայէթ զէքի վէ ֆէթին վէ
հաղիգի խրիսթիյան էվսաֆընա մալիք պիր գաթ
իտի, Պիզ միւմաիլէյի 40 սէնէտէն պէրու կէօր-
մէմիշ իտէք տէ, պուշնան պիր գաշ հաֆթա էվ-
վէլ պիզէ քէնտիսինին պիր պէնտիին սուրէթի-
նի կէօնտէրմիշ տիր: Պու պէնտ՝ միւմաիլէյի թա-
րաֆընտան պիր իլմի իլահիյաթ մէճմու՛ասընա
մախսուս օլարագ, «Մու՛ճիզէ, Գանուշ, թէքեա-
միւլ» մատտէլէրի իւզէրինէ եազըլմըշ տըր: Միւ-
մաիլէյի անըն իլք սա՛հիֆէսի իւզէրինէ «Տօթու-
մա, ինթիրամաթը ֆա՛րգա իլէ» տէյիւ եազարագ

պիզէ կէօնտէրմիշ տիր: Իշթէ պու պէնտի իճալ
էտէրիզ:

Միւսինն տօթու՛մըզ Տր. Ուարինկ — գաննը-
մըզնա, միւմաիլէյի էլիւլմ թամմ 80 եաշընտա օլ-
մալը տըր — պէնտինէ գանուշար, եախօտ գալա-
նիյն ի թապի՛իյէնին՝ ա՛միլ օլմասընա կէօրէ վազը՝
օլան շէյէր իլէ մու՛ճիզէլէր արասընտաքի ֆարզըն
թէտգիզ ու միւթալա՛սընյէ պաշլայօր: Միւմա-
իլէյին իտտի՛ասընճա, պու ֆարզ մու՛ճիզէլէրին
տաճա՛ աճա՛իպ օլմասընտան, եախօտ գուլվէթին
տաճա պէոյիւք պիր տէրէճէսինին իղթիզա՛ էթ-
մէսինտէն նէշէթ էթմէյօր: Էօլիւլէրտէն իհեա
էթմէքիլք պիր շախսըն տօղուպ պէոյիւմէսինէ
պա՛լիս օլմագլըզ գատար պէոյիւք պիր շէյ տէյիլ
տիր, նիթէքիմ տուրմուշ օլան պիր սա՛աթը թէք-
րար իլշմէյէ պաշլաթմագ պիր սա՛աթ եալմագ-
լըզ գատար պէոյիւք պիր իշ տէյիլ տիր: Տուլ
գարընըն եաղընը արթըրմագլըզ զէմին իւզէրինտէ
եաշայան միլեօնլարճա ինսանլարըն եէվմի թա՛ամ-
լարընը թէտարիք էթմէքիլք գատար պէոյիւք պիր
իշ տէյիլ տիր: Վէ հիշ պիր մու՛ճիզէ՝ ինճիզապ
թէտմիլէ էթտիյիմիզ գուլվէթին՝ ա՛միլ օլմասըն-
տան տաճա՛ աճա՛իպ տէյիլ տիր: Լափլասըն գալ-
լինճէ, պու գուլվէթ՝ զիյատան 50 միլեօն գաթ
զիյաւաէ սիւր՛աթլէ՛ գաթ՝ը մէսաֆէ էթտիյինտէն,
քեա՛ինաթըն ուզագ պիր թարաֆընտա եէնի պիր
քէվքէպ եարատըլա, օլ քէվքէպին զիյասընըն
պիզէ եէթիշէ պիլմէքի՛ աճարլարճա միւտտէթէ միւ-
թէվագըֆ օլտըղը հալտէ, անըն գուլվէ ի ճաղի-
պէսի պիր գաշ սանիյէտէն պիզէ եէթիշիր: Միւ-
մաիլէյին իտտի՛ասընճա, գանուշ իլէ մու՛ճիզէ-
նին սուրէթ ի ճէրէյանլարըն արասընտաքի ֆարզ չու
տըր քի, պիրիտի տէվամը տըր, տիկէրի իտէ տէ-
վամը տէյիլ տիր: Իլք նէպաթաթ իլէ իլք հայվանա-
թըն՝ ալէմի վիւճուտէ կէթիրիլմէլէրի անը վահա-
տէ վուգու՛ պուլմուշ օլուպ, մու՛ճիզէ իտի: Պիզ օ
զէման պու ֆի՛լին իճարտընտա հազըր պուլուշնա
իտիք, ֆի՛լի մէքքիւր պիզտէ հիսօ ի հայրէթ վէ
թէ՛աճիւպ ուշայանտըրըր իտի: Անլէր՝ աշնի գուլ-
վէթլէ՛ ալէմի վիւճուտէ կէլմէյէ տէվամ էթմէքտէ
իտէլէր տէ, պու ֆի՛լ տէֆաթլէ թէքար էտիլտի-
յինտէն, հիշ հայրէթ վէ թէ՛աճիւպիւմիւզիւ մու՛ճիպ
օլմայօր: Էօլիւլէր տիրիլթմէք վէ քէօրիւն կէօղէ-
րինի սշմագլըզ պիր մու՛ճիզէ իտի: Վէ լաքին
պու ֆի՛լ տէվամ էթմիշ օլա, վէ հէր պիր էօ-
լիւմ վագը՛ասընտա, Յիսուսըն իտիսինն էօլիւնին
իւզէրինտէ չաղըրլմազը էօլիւնիւն տիրիլմէսինի
մու՛ճիպ օլա, «Ինսանլարըն էլիւլմ ուշգուտան
ուշայանմալարընտան սուլայը պիր կէօնէ թէ՛աճիւպ

վէ հայրէթ իզհար ու պէյան էտիմէտիյի կիպի, էօիւլէրտէն տիրիմէքիք տախի պիր կէօնէ հայրէթի մուճիպ օլմայաճագ տըր:

Գալաթ քի 'ալէմէրի խալգ էթմիշ օլան զաթ իլէ ինճիլէրտէ մուհարրէր մուճիգէլէրի իճրա էթմիշ օլան զաթ 'այնի զաթ տըրլար: Էկէր պիգ 'Ահաթ ճէտիտէ ինանըր իօէք, Իպն Ուլլահըն իլալիգ իտիյինէ ինանմաղա մէճպուր ըզ (Յովհ. 1. 3, 40, 1. 16, 'Իպր. 1. 2, 10): «Հալ պու մէր-քէգտէ օլարագ» տէյօր Տր. Ուարինկ, Ապիգ Գրիստոսըն մուճիգէլէր իճրա էտէր իքէն իթթիխազ էթմիշ օլաղըր ուսուլարը թէտգիգ ու միւթալա'ա էթմէք թալէսինտէ անըն իլալիգ սըֆէթիյէ 'ամիլ օլաղըր սըրաթա թուճթուշ օլաղըր մէտէք խուսուսընտա պա'զը մա'լիւմաթ իսթիհնալ էտէ պիլիրիգ: Եա'նի էկէր Գրիստոսըն հէփ մուճիգէլէրինտէ տախի իլէրի իճրա էթմէքիյին 'այնի թարգ ու ուսուլընըն վահիր օլմագտա իտիյինի պուլուր իսէք, 'հայվանլարըն տիւնհայա կէլմիշ օլմալարընըն թարգ ու ուսուլը խուսուսընտա տախի իշպուլ թարգ ու ուսուլա էն մուվաֆըգ կէլէն գալի ու նազարիյէյի փէք մա'գուլ սուրէթտէ գապուլ էտէ պիլիրիգ:

Պաւնտան սօնրա թօթումըգ մուճիգէլէրտէն պիր գաշընը նազարը թէագիգտէն կէշիրիյօր: Կանաթաքի տիւլինտէ Գրիստոս քիւփէրի սու իլէ խըզմէթճիլէրէ տօլտուրթաթը, զիրա օ չէյ թապի'ի վասըթալար իլէ իճրա օլունա պիլիր իտի: Պա'տէհու անըն գուտրէթի գահիր օլուպ, թապի'աթըն իճրա էտէմէյէճէյի չէյի իճրա էլլէտի, եա'նի սույը չէրապա թէպտիլ էթաի: Լաքին օ չէրապը մուճիգէ իլէ տաղըթմատը, զիրա օ չէյ թապի'ի վասըթալար իլէ իճրա էտիլէ պիլիր իտի:

Պինլէրճէ աճ քիմալէրի տօլուրմաթը էսնա-սընտա, Գրիստոս միւթաթ վէճիլէ ճէմա'աթը եէրէ օթուրտուպ, էքմէք վէ պալըրը թէվգի' էթտիր-աի, վէ արթան փարչալարը թօփլաթաթըրաթը: Մուճիգէ անճագ թապի'աթըն իճրա էտէմէյէճէյի եէ-կեանէ չէյի իճրա էթմէք իւզրէ գուհուր էթաի, եա'նի պալըգ վէ էքմէյի չօղալթաթը, վէ պալըգ վէ էքմէք չօղալաղընտա, անլէր եիլէ արփա էքմէյի վէ պալըգտան պաշգա պիր չէյ տէյիլ իտիլէր: Վէրկի ազչէտի մուճիգէսինտէ փարըլտայան սիք-քէյի պալըրըն եութմաթը, վէ օլ պալըրըն պիր օլթայա թուճթուլմաթը թապի'ի վասըթալար իտի-լէր: Մուճիգէ պալըրըն նէ եափմըշ օլաղըրըն պի-լէն վէ օլ խուսուսի պալըրը օլթայա սէվգ էտէն 'իլմի մութլագտա իտի: Էօլիւ չօճուղըն իհեա էտիլմէսինտէ տախի հալ պու-էօլտա ճէրէյան էթ-

միշ տիր: Յիսուս հուզգարա չօճուղա թա'ամ վէր-մէլէրինի էմը էթաի, վէ մէզպուրէ քէնտինէ մուզթազի գուվվէթի թապի'ի եօլտա ախգ էլլէտի: Ղազարոսըն իհեա էտիլմէսինտէ, թաշ մէզարըն իւզէրինտէն, վէ Ղազարոսըն քէֆին պաղարը մուճիգէ իլէ գալաթըրըպ սէօքիլէ պիլիլէր ի-տի իսէ տէ, Գրիստոսըն ուսուլը պու տէյիլ իտի: Պունլարըն հէփսինտէ օ թապի'ի վասըթալարը իճրա էտէ պիլէճէքլէրի չէյի իճրա էթմէյէ թէրք էլլէտի, վէ քէնտինին ֆա'իգ իւթ թապի'ա օլան գուտրէթինի անճագ գուսուրընը իքմալ իչիւն գուլլանտը:

Պու գա'իտէյի էթրաֆըմըգտա պուլունան հայ-վանլարըն նէ վէճիլէ վիւճուտէ կէլմիշ օլաղըրը մէս'էլէսինէ թաթպիգ էտէր իքէն, Տր. Ուարինկ աթը միսալ կէթիլիյօր: Պունտան պինլէրճէ սէնէ էվլէլ, 'իլմ իւլ արգ էրպապընըն Օրօհիփիւր, եա'նի տաղ աթը թէսմիլէ էթաիլէրի պիր հայվան եաշար իտի: Պու հայվան պիր ազ պիլիմ աթա պէնզէր իտիյաէ տէ, անտէն տահա ուֆագ իտի, վէ անըն տէօրթ ալաղարընըն հէր պիրսինտէ տէօրթ ուֆագ թըրնաղը վար իտի: Պիր գաշ պին սէնէ միւրուր էթաիլէտէն սօնրա, միւսթէհասաթըն կէօթէրտիյի իւզրէ, աթա տահա գիյատէ պէն-գէյէն վէ Մէսէհիփիւր թէսմիլէ օլունան տիկէր պիր հայվան գուհուր էթմիշ, վէ պա'տէհու չիմտիքի աթա թէտրիճի պիր թէգարրիւպլէ, միւթէվալի 'ասը-լարտա Միօհիփիւր, Փրօթօհիւր, Փիլօհիւր գուհուր էթմիշ տիր: Պունլարըն ճիւմէսինտէն սօնրա, էլիէվմ ինսանա պու գատար մուֆիտ խըմմէթլէր իֆա էտէն նէճիպ աթ գուհուր էթմիշ տիր:

Շիմտի աթըլ մէս'էլէ շու տըր: 'աճէպա շու հայվանլարտան հէր պիրէրլէրի պիւսպիւթիւն ալ-րը ալըճ մը խալգ օլունմուշ, եօգսա քէնտինին սէլէֆինտէն մի թէնասիւլ էթմիշ տիր: Հէր հան-կի նազարիյի տէ գապուլ էտէճէք օլաթ, Գ. Մու-գատտէսի ճէրհ էթմիշ օլմաղըգ: Տօթթումըգըն գանընճա, թէքեամիւլ նազարիյէտի' Գրիստոսըն մուճիգէլէրի իլէ էն գիյատէ հէմահէնկ վէ անա մուվաֆըգ տըր: Թապի'աթ' էլինտէն կէլէնի իճրա էթտիլէտէն սօնրա, գուսուրընըն իճրաթը իչիւն տախի Ալլահըն գուտրէթի մուճիգէլէրտանէսի գուլլանըրա: Մուհարրի ի միւմաիլէյի միւթէվալի նէպլէր վասըթաթըլէ տէվամ էտէն թէտրիճի պիր թէքեամիւլէ տէյիլ, անճագ աթլամալար թարիգիլէ վազը' օլան թէքեամիւլէ ինանըյօր: Անըն գանընճա, Օրօհիփիւր պիր միւրտտէթ քէնտի միւշապէհէ-թինտէ եալրուլար թէվլիտ էթտիլէտէն սօնրա,

նալիք Թա'ալա հազրէթլէրինն անըն իւզէրինտէ պիր թէպառլաթ իճրաթընա հազըրլանտը, վէ պա'տէհու Ալլահ քէնտի գուտրէթ ի նալիգանէսինի ճէ նին իւզէրինտէ իճրա Էտէրէք, օլ հայվանա քէնտի սինտէն պա'զը տէրէճէ ֆարգլը պիր եավրու թէվ. լիտ էթտիրաի, վէ չիմտիքի աթ մէյտանա կէլին. ճէյէ գառար հալ պէօյլէ տէվամ էյլէտի. Հէմ տէ օ տէյօր քի ճէճնաթը հայվանաթըն տօղրուտան տօղրուլա թօփրագտան, հավատան վէ սուտան թէյքիլ օլունմալարը նէ տէրէճէ եանըմազ սուրէթտէ Ալլահն գուտրէթինի կէօսթէրիլէր իտիյսէ, ճինսլէրին թա'տիլիյէ մէյտանա կէթիրիլէն էճնաթը հայվանաթ տախի 'այնի տէրէճէտէ եանըմազ սուրէթտէ, պէլի, պէնճէ տահա վազըհ սուրէթտէ նալիգին գուտրէթինի կէօսթէրիլէր:

Ինսան վիւճուտինն մէնչէ' ի գուհուրը խուսուսընտա Տր. Ուարինկ գաթ'ի պիր էֆքեար պէյան էթմէյօր իօէ տէ, անըն մէնչէ' ի գուհուրը խուսուսընտաթի թէքեամիւլ նազարիյէսինի գապուլա տահա զիյատէ մէյեալ օլտըղը տախիլքեար տըր. չու գառար քի պու պապտէքի գալիլ պունտան էվլէլքի պիր պէնտիմիդտէ տախի պէյան էթմիշ օլտըղըմըզ վէճիլէ, Բ. Մուգատէսին պէյանաթըյէ թէ'լիֆ էթմէլիք տահա միւշքիլ տիր. Տր. Ուարինկ տէյօր քի ճիւլիլիյէթ մէս'էլէօինէ կէլինտիքտէ, հիշ չիւպէն եօզ քի տէսթ ի գուտրէթի իլանիյէ իլէ պիր վիւճուտըն — հաթթա պիր հայվան վիւճուտըն — զայէթ իւլ զայէ նազիք մաքինալարընն ճիւլէօինտէ հազըրլանմըզ վէ ա'լալանմըզ օլան մատտէ, եախօտ հէյուլա, ինսանա, տիւնեա եարաաթըլըտան պէրու աալա Ալլահն էլի տէյմէմիշ օլուպ տա ինսանն էսլաֆ վէ էճատընն ալազլարը ալթընտա չիյ վէ իլէնմէմիշ հալտէ գալմըզ մատտէ գառար լայըզ տըր. ինսանըն ա'լա գըսմընա, եա'նի ճանընա կէլինտիքտէ, միւմաիլէյինն անըն տօղրուտան տօղրուլա Ալլահն տան կէլմիշ օլտըղընա չիւպէնի եօզ տըր:

Տիկէր թարաֆը իլթիգամէն եազըլմըզ օլան պէնտին թէտգիգ ու միւթալա'սընը կէլէճէք հաֆթայա թէ'սիլէր էտէրիլ:

ՍԱԼԱԻՍ Ը ՇԵՐԻՖ ՎԷ ԽԵԼԱՍ ԻՇԻ

(Յ. Գ. Գ.)

1.

Տիւնի մէս'էլէլէր հազգընտա տիւշիւնմէյէ պաշլաաղըմտա, տինիմիդին Սալուսը Շէրիֆ, եա'նի Նըրրօրգութիւն թա'լիմի նիչէ տէֆ'ա պէնի չաւըրմըզ, վէ քէնտի քէնտիմէ ճուս Սալուսը Շէրիֆ թա'լիմի օլմատա իտի, տինիմիդ նէ գառար

սատէ, վէ իսպաթ վէ միւտաֆա'աթը նէ գառար գօլայ օլուր իտի, տէյիւ տիւշիւնմէլիյիմէ սէպէպ օլմուշ տըր. Պիր միւտտէթ սօնրա, մէզքիւր թա'լիմի տահա զիյատէ տիգգաթ իլէ միւթալա'ա վէ թա'միգ էթմէյէ ֆուրսաթըմ օլտըղընտա, անըն խրիսթիյանլըգտա 'արէզի վէ էհէմմիյէթսիգ պիր մէվզը' թուլմայըպ, անճագ անըն էսատի վէ էհէմմ թա'լիմաթը օլտըղընա, վէ հաթթա հէր պիր միւ'մինն տինի վէ բուհանի հայաթընըն էսատը օլտըղը միւնասէպէթլէ էն զիյատէ 'ամէլի պիր թա'լիմ օլտըղընա տա'իր պէնտէ գանա'աթ հատըլ օլմուշ տըր:

Շիմաի մագսէտիմիգ թա'լիմի մէզքիւրը իշպու հայաթի վէ 'ամէլի ճիւլէթինտէն գարիյուլը քիրամըմըզըն նազարը տիգգաթլարընա 'արզ ու թագտիմ էթմէք օլուպ, էվլէլա ֆէտէր, Իպն վէ Բուհիւլ Գուտա թա'պիրլէրինն մանաթըն իզահ, վէ սօնրա պունլարտան հէր պիրինին բուհանի խէլաթ խըտմէթինտէ հիսսէսինի թա'րիֆ էտէճէյիգ:

Շու մա'լիւմ տիր քի, ատէմէր հէր հանկը տինտէ վէ հէր նէ լիսանտա «Ալլահ» տէրլէր իօէ, հասսէլէրի իլէ կէօրիւպ թուլմատըգլարը, եինէ տէ, քէնտիլէր իլէ էսրարէնկիգ պիր 'ալազաթը պունլունն պիր մէվճուտ անլարար: Վահի, քէնտի ֆէլէլիինն իչինտէ, փուլփէրէսթ քէնտի տանէմինտէն էօթէտէ, Չինլի քէնտի լիլէինտէն եօգարտա պիր խարիգ իւթ թապլի'ա մէվճուտ պունլունտըղընը սանա պէյան էտէր: Ալլահ չօլ կէօրիւնմէզ վէ իհաթա օլունամայան մէնպա' տըր քի, պիգ վէ 'ալէմ Անա մէրպուլթըզ: Պու հիսս եօզ իսէ, տին եօզ տըր:

Տիննի ֆարզ էթտիյի պիր չէյ տէ Ալլահն գաթ օլմատը տըր: Վէ գաթ տիւշիւնէն, իլէյէն վէ սէվէն պիր մէվճուտ օլտըզճա, պունլար Ալլահտա տախի էզէլի խասսիյէթլէր օլմագ կէրէք տիրլէր: Ատէմ տիւշիւնմէսի իլիւն խարիճի 'ալէմէ միւնթաճ տըր: Պիր չօճուգ հասսէլէր վասըթաթըլա խարիճի 'ալէմէ թէմատ էթմէտիքճէ պիլմէյէ պաշլամագ: Լաքին Ալլահ պիլմէք իլիւն, տիւշիւնմէք իլիւն մախլուգա մէրպուլթ տէյիլ տիր: Օ' էզէլտէն թէֆէքիւր էտէր, վէ մախլուգ օլ թէֆէքիւրիւն նէթիճէսի տիր: Գէլամ թէֆէքիւրիւն իզհարը տըր: Ալլահ քէնտի թէֆէքիւրաթընն իզհարը իլիւն մախլուգա մէրպուլթ վէ միւնթաճ տէյիլ տիր: Օ' էզէլտէն քէնտի գաթընտա թէքէլիւմ էտէր: Ալլահն իճրա'աթը տա քէնտի գաթընտա վէ էզէլի տիր: Օ' մուհապպէթ իլիւն տէ մախլուգ օլան գաթլարա պիգգարուր միւնթաճ տէյիլ տիր: Ալլահ էզէլտէն մուհապպէթսիլ իտի, վէ անճագ

առեմէր մէյտանա կելինձէ, սեվմէյէ պաշլառը տէյիւ տիւշիւնմէք եանլը տըր: Օ՝ էգէլտէն քէն- տի զաթընտա մուհապպէթէ մալիք տիր:

Լաքին տին հիսսի թալէպ էտէր քի, Ալլահըն թէֆէքթիւրաթ վէ քէլամը, իճրա՛ւթ վէ մու- հապպէթի պիղէ քէշֆ ու պէյան օլունա, եա՛նի Ալլահ պիղէ սէօյէյէ, Օ պիղէ կէօրիւնէ, Օ պիղի սէվէ, Պու շէյէր իմքեանսըդ իսէ, տին մա՛նասըդ տըր: միւմքին իսէ, տին հագիգի տիր: Հալ պու քի պիղիմ Ալլահըն էֆքեարընա, իճրա՛ւթընա վէ մուհապպէթինէ վազըֆ օլա պիլմէմիդ իշիւն, Ալ- լահըն պիղտէն պա՛իտ վէ մալսֆի հալտան պի- ղէ եազըն վէ մա՛լիւմ պիր մէվզը՛է կէլմէօի լա- զըմ տըր: Իշթէ իլիամ վէ թէճէսսիւտ պու տըր:

Իմտի իլիամ վէ թէճէսսիւտ վուզու՛ պուլուն- ձա, պագ նէ՛ 'սաճ'իպ պիր հագիգաթ պիղէ միւն- քէշիֆ օլուր: Անլարըզ քի կէօրիւնմէզ վէ թէ- ֆահհիւտէն պա՛իտ օլան պիր մէվզուտ՝ պիղիմ կիպի պիր զաթ, եա՛նի բուհ տըր: վէ Օ պիւթիւն ճիհանըն վէ պիղիմ մէնպա՛ւմըզ տըր վէ պիղի սէվէր: Իմտի մէնպա՛ օլմագ, հէմճինս օլմագ վէ սէվմէք, պու թէսափվուրլարըն ճիւմլէսինի իհա- թա վէ իֆատէյէ քեաֆի պիր քէլիմէ «փէտէր»տէն մա՛տա նէ՛ օլա պիրի:

Լաքին պու «Փէտէր» քէնտիսինի պիղէ քէշֆ ու պէյան էթմէք իշիւն պիղիմ հուտուտըմըզ տա- իրէսինտէ պա՛զը վասըթալար իսթի՛մալ էտէր, եօզա պիղ անը անլայամայըզ: Վէ իլիամ վասը- թալարը արասընտա ինսան իշիւն էն մուվաֆըզ վէ էն մա՛նասար վասըթա ինսան քէնտիսի տիր: Իմտի Փէտէրին էֆքեար, մուհապպէթ վէ իճ- րա՛ւթընըն պիր ինսանի շէքլտէ պիղէ իզհարը էն քեամիլ իլիամ օլուր: Վէ Յիսուս Բրիստոս իշթէ պու իլիամ տըր: Տիգզաթ էթ քի պու քէշֆտէ պիր վասըթա վար, պիր տէ ասլ քէշֆ օլունան վար: Ասլ քէշֆ օլունան շէյ ատէմին կէօրէմէտի- յի, պիլմէտիյի Ալլահըն, կէօրիւնէպիլէճէք, ան- լալըլապիլէճէք ճիհէթի տիր: Ալլահ պիլվաթըթա քէշֆ օլունուր: Իմտի Գրիստոստաքի ինսա- նիյէթ պիղիմ զաթէն պիլտիյիմիզ ինսանիյէթ օլուտըն հալտէ, պու ինսանիյէթտէ միւն- քէշիֆ օլան Ալլահ, պիղիմ կէօրէմէտիյիմիզ Ալլա- հըն կէօրիւնիւր ճիհէթի տիր: Թէֆէքթիւրաթը 'ազլըմըզն մա՛ֆէվզինտէ օլան Ալլահըն պիղէ սէօյլէմէսի տիր: վէ Ալլահ պիղէ սէօյլէրտէ, էլ- պէթ պիղ տէ անը անլարըզ: Իմտի օ՝ անլայամա- տըզըմըզ Ալլահըն պիղէ անլալըլըր օլան ճիհէթի տիր: Պունա տէրիզ «Օղուլ», կէօրիւնմէզ լաքին սէվէն Ալլահ Փէտէր տիր, սէվէն վէ կէօրիւնէն*

Ալլահ Օղուլ տըր: Շու նօզթայա տա նազարը տիգզաթընըզ տա՛վէթ էտէլիմ քի, «կէօրիւնէն Ալլահ» «կէօրիւնմէյէն Ալլահ»տան այրը վէ ֆարգ- լը պիր Ալլահ տէյիլ տիր: Իքիօի՛ այնի Ալլահ տըր: Անճագ շու տա սահիհ տիր քի, պիր մա՛նասա պունլար Ալլահըն զաթընտա եէքտիկէրինտէն միւ- թէֆէրիդ տիրէր: Պու սէպէպտէն Փէտէրէ «Օ- ղուլ» վէ Օղուլա «Փէտէր» տէմէմէլիդ, Հէմտէ պու էօյլէ պիր թէֆրիդ տիր քի, անտէ իքի զաթ վէ իքի Ալլահ օլմայարագ, «Պէն», «Սէն» տէյէ պի- լիլ: Լաքին «Պու շէյ նա՛օրլ օլա պիրի» մի տէ- յօրտըն: Փէք ա՛լա: Սէն քէնտի բուհընա պագ: Սէն հիշ քէնտի քէնտին իլէ գօնուշմա՛զ մը սըն: Վէ գօնուշտըզն վազթ սէն քէնտի քէնտինէ «Պէն», վէ «Սէն» տէմէ՛զ մի սին: Պու նա՛օրլ օ- լույօր: Սէնտէ իքի զաթ մը վար: Եօզա սէն էօյլէ պիր մէվճուտ մը սըն քի, քէնտինտէ «Պէն» վէ «Սէն» ֆարգընը պուլապիրիտին: Իմտի սէն քէնտի բուհընտա պէօյլէ պիր զապիլիյէթ կէօրիւ- յօր իսէն, նիշիւն պու շէյին Ալլահըն թապի՛աթ վէ շախսիյէթինտէն սանա՛ 'աքօ էթմիշ օլուպ, տէնին շախսիյէթինի թէշթիլ էտէն պիր փէրթէվ օլուրընը զապուլ էթմէյօրտըն: Խայր, Ալլահ Բուհ օլուրը հալտէ, էգէլտէն քէնտի քէնտի իլէ գօ- նուշուր, քէնտի քէնտիտինի սէվէր, վէ քէնտի- տինտէ էօյլէ պիր թէֆրիդաթը զաթիյէ վար տըր քի, Օ՝ հէմ քէնտիտինի խաֆի թուլթան: հէմ տէ քէնտիտինի քէշֆ ու պէյան էտէն Ալլահ տըր:

Լաքին «Բուհ իւլ Գուտա» թապիրինի նա՛օրլ անլայաճաղըզ: Էկէր կէօրիւնմէզ վէ մալսֆի Ալ- լահըն պիղէ քէշֆ օլունուպ սէօյլէմէսի տինի հայաթըմըզ իշիւն քեաֆի տիր տէյիւ զանն էտի- յօր իսէնիդ, եանլըրտընըզ: Տին՝ սալթ պիլկի տէյիլ տիր, օ՝ հայաթի պիր 'ալագա տըր: Ալլահ քէնտիտինի վէ իրատէթինի պա՛զը թարիզէրլէ վէ նիհայէթ Յիսուս Գրիստոստա քէշֆ ու պէյան էթ- տիքտէն սօնրա, առեմլէրէ «Կիտինիդ, պունա կէօրէ եաշայընըզ, վէ նազարըմտա մագպուլ օլա- ճագսընըզ, սօնրա տա սիգի ճէննէթ ի 'ալայա ա- լըրըմ», տէմէմիշ տիր: Խրիսթիանլըզ պէօյլէ անլամայընըզ, Պա՛զըլար Ալլահ թապի՛աթը պիր սա՛ւթ կիպի թէրթիպ էտիպ ֆէղայա աթտը, ար- թըզ օ քէնտի պաշընա իլէյօր, տէրլէր: Կէօյա քի Ալլահ պիր սա՛ւթճը իմիշ: Պա՛զըլար թապի՛աթ հագզընտա պու սա՛ւթճը, եախօտ Հըրպըրթ Սփէն- սըրըն տէտիյի կիպի «տիւլկէր» Ալլահ թէսափվու- րընը տին տա՛իրէտինէ տէ սօզմագ իսթէրլէր: Իքի- սի տէ եանլը տըր: Թապի՛աթ էլան Ալլահսըզ օլմա- յըպ տա, Անըն իլէ վէ անտէ գա՛լիմ օլուրըզ կիպի,

*Էլզէթ շու մա՛լիւմ տիր քի պու պահարըմըզ տա կէօրիւնէ թապիրինի ճիսմանիճէ կէօրմէք մա՛նասընտա տէ- միլ, անճագ 'ազլէն կէօրմէք մա՛նասընտա գուլլանըյօրըզ:

քեզալիք ինսան րուհը Ալլահսըզ տէյիլ, անճագ Ալլահ վասթըթաթըյլա վէ Ալլահտա քեամիլ օլաճագ տըր: Շու ֆարգ իլէ քի, թապի'աթտա Ալլահ ճիւզ'ի ֆէրտին իսթիյարը օլմայարագ իչէր, լաքին ինսանտա հէր ֆէրտին հիւսն ի րիզասը իլէ իչէր: Կէօրիւնմէզ Ալլահ Բրիտանոստա կէօրիւնիւր օլուր: Վէ անէմ պու կէօրիւպ անլատըղը Ալլահը քէնտի հայաթընա ալմաղա րազի օլուր, վէ շախսի հայաթընը Ալլահ իլէ հաչար: Վէ շիմտի միւ"մինտէ իչէյէն Ալլահ չօլ կէօրիւնմէզ օլան, լաքին իլիամտա միւնքէչիֆ օլան Ալլահ տըր: Լաքին Ալլահ, պիզտէ իչէմէթի ճիհէթինտէ, օլպիր ճիհէթլէրտէն թէֆրիզ օլուր: Շէօյլէ քի, Ալլահ պիզտէ իչէմէթի իչիւն, արթըզ պիզտէն մախֆի պիր ճիհէթի գալմամը տըր տէյիւ տիւչիւնէմէյիզ: Եախօտ հիչ տէյիլ Ալլահըն պիզէ միւնքէչիֆ օլան ճիհէթի քեամիլէն պիզիմ հայաթըմըզա կէչմիշ տիր: պաչգա պիր չէյ գալմամը տըր տէյիւ զանն էթմէյիզ: Անճագ պիրիւրիզ քի, Բուհ օլան Ալլահ պիզիմ րուհըմըզտա իչէմէքտէ տիր: Իմտի րուհըմըզտա իչէյէն Ալլահա Բուհ իւլ Գուտա տէրիզ:

Տիզգաթ էյլէ քի Բուհ իւլ Գուտա տէմէքլէ, Ալլահըն պիր գուվզէթի եա խըտմէթի եա խասիյէթինի իմա էթմէյօրըզ, անճագ պիզգաթ Ալլահը անլայօրըզ: Եախօտ Բուհ իւլ Գուտա տէմէքլէ, Փէտէր վէ Օղուլտան այրը վէ դայրի պիր իւչիւնճիւ Ալլահ անլամայաճաղըզ: 'Այնի Ալլահ տըր: Պէօյլէճէ, կէօրիւնմէզ, լաքին սէվէն Ալլահ Փէտէր տիր: սէվիպ պիզէ միւնքէչիֆ օլան Ալլահ Օղուլ տըր: պիզէ միւնքէչիֆ օլան պու մուհայպէթի պիզտէ պիլֆիլիլ հաչայան Ալլահ Բուհ իւլ Գուտա տըր: Վէ լաքին իւչ Ալլահըմըզ եօզ տըր: Պիր վէ հալընըզ պիր Ալլահըմըզ վար տըր: Ֆազաթ պու Ալլահըմըզ քէնտի զաթընտա «Պէն», «Սէն», «Օ» տէյէպիլէճէք իւչ թէֆրիզաթ ը էսաթիյէյէ մալիք տիր քի, անլէր իլէ Օ 'այնի վազթտա հէմ պիզտէն միւլթէֆի գալըր, հէմ պիզէ միւնքէչիֆ օլուր, հէմ պիզիմ հայաթըմըզա միւլթէրիք օլուր: Եա'նի իւչ իւզնիւմ պիր Ալլահա, Փէտէր, Օղուլ վէ Բուհ իւլ Գուտա իման էտէրիզ:

ԵՆՆԻԼԵՐ ՎԷ ԷՍԲԻԼԵՐ

Քէնտիսինն Ալլահա գարչը վազիֆէտի հագգընտա ույանմըչ օլան պիր կէնճ քէնտիսինի Մէլէքիւթտէ ֆա'իտէլի գըլաճագ պա'զը եէնի մէվիպէլէրէ նա'իլ գըլմասը իչիւն քէմալը չէվգ ու հէրարէթլէ Ալլահա տու'ա էտիյօր իտի: Տօթլարընտան պիրիսի անըն նազար ը Թիզգաթընը չու ետիմագտա օլտըղը եանըչա ճէլպ էյլէտի: Օ անա

հաքիմանէ սուրէթտէ «Սէն եէնի պիր չէյ թալէպ էթմէզտէն էվվէլ, կէրի կիթ տէ սէնին պիր թառաֆա աթմըչ օլտըղըն չէյլէրի թօփլա», տէյիւ նաթիւաթ էյլէտի:

Պիզ Ալլահըն պիլճիւմլէ չէյլէրին իսթի'մալընտա դայէթլէ իտարէճի օլտըղընը չօզ տէֆ'ա ու նուտըրըզ: Էսքի մէվիպէլէրիմիզի գուլլանմագ, լըղը ինմալ էթտիյիմիզ միւտտէթճէ, Ալլահ պիզէ եէնի մէվիպէլէր վէրմէզ: Գալպէրիմիզտէ սա. "իրլէրէ խըտմէթ էթմէք խուսուսընտա պիր արգու հասըլ օլտըղընտա սահէ ի հայաթըմըզտա քէմալը Թիզգաթլէ պիր ազ մէսաֆէյէ գատար կէրի կիտէլիմ տէ, պիզիմ պիր թարաֆա աթմըչ օլտըղմըզ պա'զը գըլմէթլի չէյլէր պուլմամագմըզ տէյիւ թէֆթիլէ տէյիւմ: Պու գըլմէթլի չէյլէր սա. "իր կիւլլէրին վէսիլէ վէ ֆուրսաթլարը տըրլար: Վազա'ա պիր ճիհէթլէ գուլլանմամը օլտըղմըզ վէսիլէ վէ ֆուրսաթլարը եէնիտէն էլէ կէչիրմէքլիք պիզճէ իմքեանսըզ իսէ տէ, երնէ տէ պիր չօզ հալլէրտէ մէյտան հալա էօնիւմիւզտէ աչըզ պուլլանմագտա տըր: Պիզիմ էքսէրիմիզին հայաթլարընտա վազթլար օլուլ տըր քի, օ գէման ֆիլլանճա իսթի'տաթըմըզը Բազպա վազթ ու թազաթիս էթմէքլիք պիզճէ միւլմէրն իտի: Ինմալ' հիչ չիւպհէ եօզ քի պու իսթի'տաթըն գատար ու գըլմէթինի խայլըճա ազալթմըչ իսէ տէ, տանա զիյաթէսինի թալէպ էթմէզտէն էվվէլ, կէրի կիտէլիմ տէ էլլէրիմիզէ թէսիւմ էտիւմիշ օլան խազինէլէրի միւլմէրն մէրթէպէ եէնիտէն էլէ կէչիրմէյէ չալըչալըմ: Փէք չօզ քիմսէլէր «թալանթ», եա'նի իսթի'տաթ վէ գապիլիյէթ քէլիմէսինտէն իւրքէրլէր: անլէր անա նատիր պուլլուհան քիմսէյէ 'ա'իտ պիր չէյ նազարըյլէ պազարլար: Անլէրճէ իսթի'տաթ ու գապիլիյէթ փարլազ չի'րլէր ինչաթընտան, էն նէֆիս րէսմլէր չէքմէքլիքտէն վէ դայէթ պէլազէթլի վէ միւլէսսիր նուլթար իրաթ էթմէքլիքտէն 'իպա'րէթ տիր: Յիսուսըն պիզէ վէրտիլի թէմսիլտէ էն ուֆազ մէվիպէլէր մալիք օլան քիմսէնին հիսսէսինէ տախի «թալանթ» թէմսիլէ օլուլնըյօր: Կէրէք պիր կէրէք օն թալանթ մատտէթէն 'այնի նէվտէն իտիլէր: Գեա'չքի, պիզիմ 'ատի իսթի'տաթ վէ գապիլիյէթլէրիմիզէ էլլէրիմիզէ թէսիւմ օլուլն: մուլ ալթուլ խազինէլէրի նազարըյլէ պազսա իտիք:

Ատէմլէր պա'զէն Ալլահըն եէնի վէ թէճրիպէ օլուլնմամըչ պիր եօլ իլէ տիւնեայը ճազիզաթը պիլմէքլիյէն կէթիւմէսի իչիւն տու'ա էտէրլէր: Պիլթիւն պու վազթտա իսէ Բրիտանոսըն «խէլաթ իչիւն Ալլահըն գուվզէթի» օլան սատէ պէչարէթի ինմալ օլուլնմագտա տըր: Յիսուս քէնտի չակիրտա

լերինէ խիթապէն, «Կիտինիզ, իշթէ տիւնեանըն նիհայէթինէ տէյին պէն տա՛րմ էլ էվզաթ սիզին իլէ պերապէր իմ» տէյիւ պոչուրադընտա, պու վա՛տ նաթըզափէրտազա եա դոնուչմաթը իլէ ին- սանլարը էյլէնտիրէն մահիր պիր զաթա տէյիլ, անճազ Պէշարէթ վա՛րզընա էտիլմիշ տիր: 'Իմ ի իլահիյաթ մու՛ալիմէրինին պէյանընճա, էկէր պիզ տիւնեայը Գրիստոսա ճէլպ էտէճէք իսէք, Գրիս- տոսա կէրի կիթմէլիիզ, Պու իսէ քէնտիսինին միւլէճմ առաքեալարընա թէվտի՛ էթմիշ օլադը չէյլէրէ կէրի կիթմէք տէմէք տիր: Իմանա կէ- լիպ հիտայէթ ի իլահիյէն նա՛իլ օլմագլըզ ասաի Գրիստոսա տէօնմէք տէմէք տիր: Յիսուս էկէր տէօնիւպ տէ չոճուզլար կիպի օլմազ իսէք, մէլէ- քիթ իւս նէմալաթա ապա կիրմէյէճէյիմիզի պէ- յան էյլէմիշ տիր:

ՍՈՆ ԷԼԼԻ ՍԵՆԷ ԶԱՐՖԸՆՏԱ ԹԵՐԱԳԳԸՅԱԹ Ը 'ԻԼՄԻԹԷ

(Փրօֆ. Յ. Յ. Մախաճէան, Մերչէնթս)

3. Սոն կլլի սեճե գառօքնտա իլմ իւլ աքզտա օլան քերագգը

5. 'Իլէ Միւլէհաաաթ (Փալէսլէօթէ), Զօզ մա- հալէրտէ հայվանաթ եախօտ նէպաթաթ չէքլինտէ թալլար պուլունտըղը թա գաաիմտէն տիզգաթ ճէլպ էթմիշ իտի: Լաքին անլէրին նէ սուրէթտէ հասըլ օլտըզլարը 18նճի 'աթրա դատար էյիճէ ան- լալըմամը իտի: Շիմաթ ճիւմէմիզ պիլիլիզ քի էզմինէ ի գաաիմտէ պիր հայվան եախօտ նէպաթ պիր սու քէնարընտա տիւլիւպ գալմըլ, վէ իւզէրի հալա ալամազ տէրէճէտէ չէօքիւնթիւլէր իլէ գապ- լանմըլ իսէ, անըն եոււմազ գըսմլարը 'ալէլ'ու- մոււմ չիւրիւմիւլ տիրլէր: քէմիք, գապուզ, եախօտ օտոււն կիպի սէրթ գըսմլարը իսէ 'ալէսսէփիյէ թէզ չիւրիւմէմիշ տիրլէր: Շու հալտէ օլ 'ուզվի մատտէ պիր գալըպ մագաճընտա օլարազ, քէնտինի իհա- թա էտէն թիւրապի մատտէ իւզէրինտէ պիր տամ- զա պրագըր, վէ քէնտիսի փէյտէրփէյ հալլ օլընըպ, եէրինի գոււմ, եախօտ պալըզ, եախօտ քիւրէճ թա- չը մատտէսի տօլտուրուր: Պա՛ղէն տէրունինտէ Սուվան (Սիւիւա, չագմազ թալը) մահլուլ պուլու- նան արճազ սուլար՝ մէզքիւր 'ուզվի մատտէլէրի զէրրէ պէ զէրրէ թէպ'իտ էտիպ, անլէրին մահալը- նա կէչէրլէր: Շու հալտէ թէշքիւլաթը թամմ օ- տոււնա եախօտ քէմիյէ պէնդէր, թէրքիպաթը ի- սէ սուսնտան 'իպարէթ օլան միւսթէհաաաթ մէյ- տանա կէլիր: Պուլլար պա՛ղէն օլ տէրէճէ միւ- քէմմէլ սուրէթտէ թէպէտաիւլ էյլէմիշ տիր քի, խուրտէպին իլէ թէֆթիւլ էթսէն, նէպաթի վէ եա-

խօտ հայվանի էվիյէթլէրին թէշքիւլաթը կիւզէլճէ միւլաշէտէ օլունուր: Թարիխ ի արզըն սօն 'աթր- լարընա մախսուս օլան էսէրլէրտէ չօզ տէֆ'ա թէպ- տիլաթ փէք ազ օլմուշ տըր: Միտիա գապիլին- տէն օլան հայվանլարըն գապուզլարը եախօտ օ- նուրդալը հայվանլարըն քէմիքլէրի աթլա թէպ- տիլ օլմամըլ հալտէ պուլունուր: Սիպէրինանըն չի- մալի նէհրլէրի աղզընտա պինլէրճէ աէնլէրտէն պէրու թէրաքիւմ էթմիշ պուզլարտա, եախօտ էվրօփանըն վէ Ամէրիգանըն չիմալընտա պուլու- նան պաթազլըզլարտան հասըլ օլան չէօքիւնթիւ- լէրտէ պա՛ղէն հայվանլար պուլունոււլ տըր քի, էթլէրի վէ տէրիլէրի պիլէ չօզ թէպաիլ օլմամըլ տըր: Պէօլլէճէ ազ թէպաիլ օլան էսէրլէրէ Դ- Կաաաթ Ը Կաքիյաթ (Յօնէլ) իսմի վէրիլիւսէ տանա միւնտաիպ տիր:

Միւսթէհաաաթըն 'անաաըլ 'ուզվի էսէրլէր ի- տիյի թէպէյիւն էթտիքտէն սօնրա, անլէրին 'իւմ իւլ արզա օլան խուսուսի, վէ մէպհաա իւլ հայա- թա օլան 'ոււմոււմի 'ալագալարը թագաիր օլունտը, վէ թէֆթիւլ ու թա՛րիֆլէրի՝ այրճա պիր 'իւմ մա- գամընա կէչտի: Սօն 50 սէնէտէ Ալմանիատա Պրօն, Բուէնչթէթ, Հէքըլ, Գիթըլ, Նօյմայր վէ Պարիլ: Ինկիլթէրրատա Ուտուրտ, Տարուին, Թօմսըն, Հըքսիյ վէ Միլն էտուրրտա: Յրանսա- տա Կօտրի վէ Պրօնէար: Ամէրիգատա Լայտի, Գօփ, Սքըտըր, Մարշ, Տօսըն վէ Օպօրն, դա- յէթլէ տագիզ վէ միւքէմմէլ թէհարրիյաթլարըլլէ տիւնեանըն չար ճիւլէթինտէ պուլունան միւս- թէհաաաթը թէֆթիւլ վէ մուզայէտէ էթտիլէր: Պու էմէքլէրին նէթիճէսի օլարազ, ֆարզը միւտ- տէթլէրտէ հիւքմֆէրմա օլան նէպաթի վէ հայվա- նի ֆասիլէր թէֆթիւլ օլունտու: անլէրին ու- լէթ ի թէվզի'ինտէն՝ պուլունտըզլարը թապագա- թըն 'աթըր իսթինթաճ օլունապիլտի: վէ 'ալէլ'ու- մոււմ 'ուզվի մախուզաթըն նէ սուրէթտէ թէքէմ- միւլ էյլէտիյի իզա՛ն օլունապիլտի: Թէքեամիւլ ֆարզիյէսինէ օլան մուհիմմ 'ալագաթընը ախէր պիր պէնտտէ պէյանա միւնտէպէթ օլաճաղընտան, պուրատա անըն թաֆսիլաթընտան սաթֆ Ը նա- գար օլունտու:

6. Թալէֆ ի Նապաթ (Սիւլիւիւաթէ): Իշպու- չիւ'պէ՝ 'իւմ իւլ արզըն թարիլի գըսմը տէմէք տիր: Իլք ֆաթըլլարտա զիքր օլունան պիլճիւմէ գալա՛իտի իճմալ վէ թաթպիզ էտէրէք, ֆարզը թապագաթըն եէքտիկէրինի նէ օըրատա վէ նէ վէճէլէ թա՛գիւպ էթտիլինի վաաֆ էտէր:

Պու չիւ'պէտէ սօն 50 սէնէնին թէրագգըր պալըճա թաֆսիլաթ ճիւլէթինտէ վազը՝ օլմուշ տըր

Անտէն էվվէլ մա'լիւմ օլան տէվրէր եախօտ միւտ-
տէթլէր պա'ղէն փէք մահտուտ, պա'ղէն տախի
փէք վաօի' թութուլմըչլար իտի: Գատիմ միւ'էլ-
լիֆլէր տէօրթ միւտտէթ թէֆրիգ էյլէյիպ, ազտէ-
մինտէն պաշլայարագ րագամ սըրասըյլէ՝ Միւտ-
տէթ ի իպթիտալյէ, ռանիյէ, ռալիսէ վէ րապի'է
թէսմիյէ էտէրլէր իտի: Շիմտի Միւտտէթ ի իպ-
թիտալյէ տէտիքլէրի' իքի միւտտէթէ թէֆրիգ օ-
լունմըչ: Սալիսէ վէ րապի'է իսէ՝ պիր միւտտէթին
չիւ'պէլէրի, եախօտ Արագիսի (Formation) հա-
լինտէ պիրլէշտիրիլմիշ տիր: Բէզա օօն արագինին
թէշքիլի էօնսսընտա սաթի' ը արզըն չիմալի գըսմ-
լարընտա ճէսիմ պուզ նէհրլէրի հէր ճիհէթէ եա-
յըլմագտա օլտուգլարը, անլէրին էսէրլէրի, էպնաի
պէշէրին զուհուրը վէ թէվզի' մէս'էլլէրի թաֆ-
սիլաթլա թէֆթիշ օլունմըչ տըր: Շիմտի 'ալէլ'ու-
մուլմ գապուլ օլունան թազսիմաթ աթիտէքի տիր:

1. Տէլը է Գոթի' (Արիտէ): Գըչը ը արզըն թէ-
քէսսիւֆիւնտէն անիտէ օօնրա կէլէն միւտ-
տէթ: գարալարըն թէշէքքիլլիւ պաշլար: Միւս-
թէհաօաթ ը հաֆրիյաթ հօգ տըր:

2. Տէլը է հայաթ ը Գոթի' (Փալէօլի): Տէնիզ
հայվանաթը էսէրլէրի իլէ պաշլար: Թէտրիճէն
տահա երւքտէք գապիլլէր գահիր օլուր: գարա-
լար թէվէսսիւ' էտէր, վէ գարա հայվանաթը տա-
խի փէյտա օլուր: նէպաթաթ 'ատի օու հօսուլ-
լարընտան պաշլայարագ, թէտրիճէն ճէսիմ օրման
աղաճլարը հալինէ եթիշիր, վէ պազըյլէրի մա-
տէն քէսմիւրիւ թապագալարը թէշքիլ էտէրլէր:
Պու ճիւմլէ իլէ մէվճուտ նէպաթաթ վէ հայվա-
նաթ նէվլէրի չիմտիքիլէրտէն քիւլլիյէն ֆարգը
ֆասիլլէրէ մախոուտ տըրլար:

3. Տէլը է հայաթ ը Գոթի' (Մեօլի): Նէ-
պաթաթ չիմտիքի ֆաթըլլէրէ պէնդէր օլմայա
պաշլար: քէթէնքէլէ գապիլլինտէն դայէթլէ ճէսա-
մէթլի հայվանլար օուլարտա, գարատա վէ հապա-
տա քէսրէթ իւզրէ հարէքէթ էտէրլէր: գուշլար
մէյտանա կէլիր: թէպաշիր գայալարը թէշքիլ օ-
լունուր:

4. Տէլը է հայաթ ը Գոթի' (Նեօլի): Գարալար
թէտրիճէն չիմտիքի չէլ ու վազիլլէթինէ վաթըլ օ-
լուր: նէպաթաթ վէ հայվանաթ նէվլէրի չիմտի-
քիլէրէ պէնդէր օլուր: Նէվլի պէշէր գահիր օլուր:

Պու ճիւմլէ միւթալաթըն խիւլաօաթը չու
տըր: Բիւրէ ի արզ թէտրիճէն կազ, սէյեալ վէ
սուլպ հալլէրինտէն կէշէրէք, թէտրիճէն օօղու-
տու, թէտրիճէն գըչը պիւզիւտիւ վէ գարալար
իլէ տէնիզլէր թէֆրիգ օլունտու: գարալար րիւ-
սուպի մատտէլէրին թապագալար թէշքիլ էտիպ:

Երւճէլմէլէրիլլէ թէտրիճէն պէօյիւտիւ: նէպաթաթ
վէ հայվանաթ զուհուր էթաի: նէվլէրի թէտրիճէն
թէֆէրրիւզ, թէքէմմիւլ վէ թէքէսսիւր էյլէտի:
էնճամ ինտան կէլիպ ճիւմլէօինի թահիթ ը իտարէ-
սինէ ալտը: Հալա թէպաթիլաթ վար տըր: հալա
գարալար եէր եէր չէօքմէքտէ, եախօտ երւքսէլ-
մէքտէ, տէնիզլէր էնմէքտէ, եախօտ գալգմագտա,
հալա տաղլար աշընմագտա, վէ մատտէլէրի տէնիզ-
լէրտէ թապագալար թէշքիլ էթմէքտէ: հալա նի-
պաթաթ վէ հայվանաթ թէքէմմիւլ էթմէքտէ:
Խալիգ ի Մութլագըն սուրէթինտէ խալիգ օլունան
ինտան՝ հալա օլ րուհանի սուրէթէ տահա զիյաթ:
պէնդէր օլմագ իւզրէ թէրագըլ էթմէքտէ տիր:
վէ տիւնեատա եաշամագ գապիլ օլտըգճա, տէ-
վամ իւզրէ թէրագըլ էտէճէք տիր: Լաքին պիր
զէման կէլէճէք տիր քի, տիւնեանըն տախիլի սօ-
ղույաճագ, չէմօին նուրու վէ հէրարէթի սէօնէ-
ճէք, վէ պու տիւնեա քէնտի պիլիւմլէ հայաթը
վէ թէզիւնաթը իլէ մազիլէ մախոուտ պիր քէշֆի-
յէթ հալինտէ, էպէտի րուհլարըն պօշ օա'աթլա-
րընտա պիր հիքեայէ մատտէսի օլաճագ տըր:

ԿԻՒՆԱՀՔԵԱՐԱՐԸ

ՔՐԻՍՏՈՍԸՆ ԽԵԼԱՍԸՆԱ ԿԵԹԻՐՄԵՔ ԻԶԻՒՆ
ԻՍԹԻՄԱԼ ՕԼՈՒՆԱՇԱԳ ԻՔԻ ՈՒՍՈՒԼ
(ՎԵՐ. Կ. Յ. Յաբրէիլեան, Մաբաշ)

2.

Թագաթիմ էթմէք իսթէտիլմիզ իքինճի ուսուլ
չու տըր, եա'նի, հէր շա'ն Դա'նիքի'տէն արի'տէրի
բա'հանի իւլա'ը իլէ'ն էլլէ'գիլ րի: Պիր քիլիտէյի
թէշքիլ էտէն ա'գալար ֆէրտլէր մագամընտա իշ-
լէմէզլէր իտէ, տիւնեա րուհանիճէ խէլաօ օլմագ,
վէ քիլիտէ պէօյիւմէգ: Հէր ա'գա պու պապտէ
չախօի մէ'ուլլիլթ թանըմալը տըր: Շիմտի քի-
լիտէլէրտէ ուսուլ չու չէլի ալմըչ տըր: Բիլիտէ՝
ուսուլը ը րուհանիլլէ իլէ մէշղուլ օլտուն վէ ճիւմ-
լէ ա'գալարա վէքեալլէթէն կիւնա'քեարալարը սէ-
վիպ, անլէրի խէլաօա գըլաղուլաթըն տէյիւ
իւճրէթ իլէ պիր առէմ թութար, վէ հէր
ա'գա պու իւճրէթլինին մա'աշընըն վէ սա'իր մէ-
տարիֆաթըն թէսմիյէսի իշիւն պիր մըգտար ագչէ
վէրէրէք իշին իշինտէն չըգմագ թէսալվուր էտէր:
Ճե'ա Րապպ, իշթէ պէն, պէնի կէօնտէր տէյէճէք
եէրինէ ճիւլաօքեարալար իշթէ ճանլարըն խէլաօ
իշիւն միւպարէք միւրաթըն եէրինէ կէլօին տէյիւ
փարամը կէօնտէրիյօրըմ տէյիպ, իշի պիթիլմիշ
օլմագ տիւշիւնիւր: 'Աճէպա պիր խրիսթիյան պու
հօլտա թէպրիլլէ ի զիմմէթ էտէ պիլլ'ը մի: Պունը

Ինձիին հանկը գըթ'ասընտան չըգարա պիլիբիդ։
 Հայի Սամարիալը թէմարինտէքի զաթ օլ պիլա-
 րէյն քէնտիտի իմտատ էտէճէք եէրտէճ, 'ալէլ'ա-
 ճէլէ Երիքովա էնտէ վէ Երուսաղէմտէքի օրթա-
 ղընա պիր փօլէ կէօնտէրտէ իտի, Բրիստոս թա-
 րաֆընտան Հայի Սամարիալը իսմինի ալը'ր մը ի-
 տի, Հալ պու զի, Կիւնահքարալարը Կիւնահտան
 գուրթարմագ իշինտէ նիչէ քիլիսէ ա'գալարըմըզըն
 եափաղը շէյ պուէնտան ֆարգըլ տէյիլ տիր։ Ին-
 թիմալ զի հազըր քիլիսէ ա'գալարըմըզտան օնտա
 պիրի թէվպէօիդ պիր Կիւնահքարա իշին տու'ա
 վէ անը գիյարէթ էյլէմէքիք մէս'ուլիյէթինի
 հիսս էթմէզլէր։ Տիյանէթտէ սօղուզ վէ քիլիսէյէ
 կիթմէզ պիր թիւճճար տէմիշ տիր զի, օն եէտի
 տէնէ, մաղազասընա իշ վէ ախզ ու ի'թա իշին
 պիլիքէճ խրիսթիյանլար Կիրիպ չըգաղար իսէ
 տէ, հիշ պիրի քէնտիտի նէ քիլիսէյէ տա'վէթ
 էյլէտի, նէ տէ Բրիստոս վէ բուհանի խէլասը
 հազընտա պիր թէք սէօզ սէօյլէտի։ Պէն միւհ-
 թէրէմ, թէ'տիրի պիր զաթ պիլիբիմ զի քէն-
 տինին թէ'տիրի ալթընտա չօգ քիմսէլէր պու-
 լունույօրլար իսէ տէ, հիշ պիր քիմսէնին բուհա-
 նի հալը վէ խէլասը իշին շախտի վէ ճիտտի պիր
 քէլամ սէօյլէմէմիշ տիր։ Շայան ք էտէֆ օլան խու-
 սուս շու տըր զի, պէօյլէ խրիսթիյանլար թէքտէն
 տէյիլ տիրլէր։ Բրիստէտէ սահիպ ի թէ'տիր նիչէ
 խրիսթիյանլար, 'ալէլ'ուսուս շախտի խրիսթիյան
 իշ խրիսթիյան 'էօմրիւնիւն զարուրի պիր գըսմը
 տէյիլ թանըմաղլար։ Բրիլիսէտէ հուզուզը շախտիյէ
 իշին տա'վալար էտէն գաշ ա'գա մէս'ուլիյէթ ի
 շախտիյէ իշին տախի տուրուպ տիւշիւնիւր։ Հա-
 գիգաթ իսէ շու տէյիլ մի տիր զի, հուզուզը
 շախտիյէ պիր քիւրէնին նըսֆը տըր զի, տիկէր
 նըսֆը մէս'ուլիյէթ ի շախտիյէ տիր։

Հաթթա պիդ իշլէյէնլէր եալընը քէնտի քէն-
 տիմիդի տէյիլ, անճագ Բրիստոսա կէթիրէճէյիմիդ
 վէ թէսէլլի էտէճէյիմիդ քիմսէլէրին թապի'աթընը
 տէ թանըմալը իդ։ Երիքսէք պիր եէրտէ տուրուպ,
 թէվպէսիդ վէ միւհքիմէրէ պիր քիւմէ հալինտէ
 խիթապ էյլէմէքիյին ազ ֆա'իտէսի օլուր։ Անլէրի
 ֆէրտ պէ ֆէրտ, ֆամիւհալարընտա, տէսթկեա'ս վէ
 տիւքքեանլարընտա, վէ պուլունտըզլարըն էնկին
 մահալլէրտէ կէօրմէլի։ Հէր Կիւնահքարըն սիյրէթի,
 մէշրէպի, ահվալը պէյթիյէսի վէ մուհիթի պիր
 տէյիլ տիր։ ճիւմէսի 'այնի լիսանը անլայամազ-
 'էփիտինէ 'այնի սէօզ քեար էթմէզ։ 'այնի 'իւրճ
 հէր նէվ' խասթալըղա քեար էթմէզ։ Հէր առէմ
 այրընա թէտգիդ վէ թա'միդ էալիմէլի, հէր քէսին
 Կիւնահքար, քէնտինի ճօղայնա գապթ էտէն

Կիւնահքար պիլիսէլի, իշթէ պու կէօսթէրիյօր զի,
 բուհանի իշ, Կիւնահքար տիւնեանըն Բրիստոսա
 կէթիրիմէսի նէ սալթ վա'ըզ վէ չօպանլար վէ
 մու'ալիմէլի իլէ, նէ սալթ շէմմաղլար վէ քիլիսէ
 մէճիսի ա'գալարըյէ լայըզը վէճի իւզրէ իճրա օ-
 լունա պիլիբի, Էլպէթթէ պու զիքը օլունանլար
 պու պապտէ ույանըզ օլսալար հալ շիմտիքինտէն
 չօգ ֆարգըլ օլուր։ Եինէ տէ Յիսուսըն արգուսու
 պու եօլտա թէքմիլ եէրինէ կէմիշ օլմազ, Պու-
 լար սաաաաթալէ իշլէսէլէր պիլէ քեաֆի տէյիլ տիր։

Բէգալիք պա'զէն ինսանըն ֆիքըրի վէ գալպի
 տիւնեէվի տիւշիւնէլէր իլէ օլ գաաար մէշրուլ
 պուլունուր, պօզուզ 'առէթ վէ քէօքլէնմիշ մէյլ-
 լէր իլէ էօյլէ տէրթլէնմիշ օլուր զի, պիր եա իքի
 նասիհաթ իլէ վէ պիր բէմի գիյարէթ իլէ եու-
 շամաը, օլ զաթըն իսլահը նէֆա վէ թէվ-
 պէ էյլէմէսի իմքեանըզ տըր։ Տէվամը նա-
 սիհաթ վէ արմա'է լազըմ տըր։ Պուրաաաաաաաա
 էօրնէյիմիդ Բրիստոս տըր։ Օ՝ «տիւնեայա զայ»
 օլանը արայըլ խէլաս էթմէյէ կէլաի։ Պիզէ տէ
 «Կիւնահքար տիւնեայա շախտի էտինիք» տէյիլ պու-
 լունուլ տըր։ Կիթմէք վէ հէր շախտը արամազ
 լազըմ տըր։ Հէր խրիսթիյան պուսու եափմալը.
 հէր խրիսթիյան տիւնեայա հա-ք, խա-ք վէ հա-ք օլ-
 մալը։ Պու իւշ նէնէլէրին խաաիյէթի իսէ, նէս.
 նէլէրի թէմաս էյլէմէք, անլէրին գէրրէլէրի արա-
 սընա տաղըմագ, վէ անլէր իշին սարֆ օլունմագ-
 լէ անլէրի թէպաիլ էթմէք տիր։ պունտան պաշ-
 գա եօլ եօզ տըր։

Տօսթուս, եազըն վէ ուզագաա նիչէ քիմսէլէր
 վար զի, անլէր Ալլահտան ուզագաա տըրլար։ Ալլահ
 քէնտիլէրին տօսթու օլտըղըն հիսս էթմէյօրլար.
 Ալլահ անլէրին խանէ վէ տիւքքեանլարընը գիյա-
 րէթ էթմէք իթթէր։ Պու խուսուստա սէն Ալլա-
 հըն ապա'լը օլմալը սըն։ Օ սէնին այաղարընը
 գուլլանմագ իսթէր։ պու զարիպ վէ տէրտիյէ թէ-
 սէլլիպախս սէօզլէր սէօյլէմէք իթթէր, Ալլահ պու-
 նուն իշին սէնին լիսանըն գուլլանմագ իթթէյօր-
 օ պիր չըպաղը կիյինտիւրէճէք վէ տիւշիւնիւ գալ-
 տըրահագ, Անըն էլլէրի սէն սին, սէնի գուլլանմագ
 իթթէր, Բապալըն ինքեար էյլէտիյի իշին մէ'յուս
 վէ միւքէտտէր օլան Պետրոսլար վար, Յիսուս
 շէֆգաթը պիր պազըլ իլէ անլէրի ի'առէ էթմէք
 իթթէր, Անըն կէօզլէրի սէն սին, սէնի իթթիմալ
 էթմէք իթթէր, իմտի տէն եա Ալլահըն իշպու ի-
 շինի իշլէմէք իշին քէնտի վաղիքէնի իճրա էթ-
 մէլիտին, եօզ իսէ պէօլիւք մէս'ուլիյէթ ալթընտա
 գալաճագսըն։

Ալլահըն ինթիխապ էթտիյի վէ սէվալի էն

միւլէստի վաստակաւ, եւսնի տակմի աւել վաստակաւ կրեանաւորս խելաս էլլէմէք տիր: Հաստիւ պիր ախէրէ նազլ էլլէմէք իշխուն հայաթլը օլան շախս լազըմ տըր: Ալլահ պու եօլ իլէ տիւն-հայր խելաս էլլէմէք իսթէտի: Քրիստոս տիւնեայ կէլիպ, առեմէրէ թէմաս էտէրէք, հայաթընը ճիւսսի պէշէրէ իլլապ էլլէտի: Քէլամըն թէճէտ-սիւտիւ իլէ պու վազը՝ օլտու: Պու կիւն տախի ուսուլ պու տըր: տիւնեայ թէճէտսիւտ թալէպ է-տիրօր: Պու տէֆա Քրիստոս միւլ միւլէրտէ, ան-լէրին 'էօմը վէ տիրէթլէրինտէ թէճէտսիւտ էլլէ-մէլի: Միւլ միւն վէ միւլ միւնէլէր քէնտիրէրտէ օլան բուհանի հայաթը պաշապար իշխուն սարֆ էթմէլի տիրէր, պու մէս ուլիյէթ խրիսթիյանլար իւզէ-րինտէ աղըրլաշմագտա տըր:

Սէնէլէր էվվէ միւնպէրին էօնիւնտէ տուրուպ տա 'աւալար վէ վաւար իլէ վազըթ, գուվվէթ վէ հէր շէլլէրինի Քրիստոսըն խըտմէթինէ վագֆ էթմիշ, երնէ տէ հիշ պիր կիւնահքեարա շախսէն կիտիպ խելաս վէ թէտէլլիսի իշխուն հիշ պիր շէյ սէօյ-լէմէմիշ օլան քիլիսէ աղալարը պուսու էլլի տիւ-շիւնմէլի, վէ պու մէսլէքլէրի իշխուն Ալլահա մէս-ուլ օլտըրլարըն պիլմէլի տիրէր, վէ եա 'իւնտ Ալ-լահ քէնտիրէրինի թէպըրիշ էթմէլի տիրէր, եօգ իսէ մէսլէքլէրինի թէպտիլ էլլէմէլի տիրէր: Վաւը վէ չօպանընըն մա'ալընա եարտըմ էթմէք իւզըրէ, աղ չօգ փարա վէրմէքլէ, սալթ կիրալի կիւնլէրի քի-լիսէյէ կիթմէքլէ վէ պաշգա շէլլէր լեափմագլէ պու մէս ուլիյէթտէն աղատ օլմազըզ: Քիլիսէյէ աղէ պօրճուըզը էտա էթմէքլէ, կիւնահքեարալարա օ-լան հէֆ պօրճլարըմըզը էտա էլլէմիշ օլմազըզ:

Վագթընլէ փափալարտան պիրիսի քիլիսէյէ 'ա'իտ պէօյիւք պիր մէպլաղը սայարքէն, Ազիզ թուփմա Ագուսինա իշէրի կիրաթ: վէ փափա միւ-մալիյէյէ Քիլիսէ արթըզ 'ազիզ Պետրոս կիպի 'պէնտէ ալթուն վէ կիւմիւնէ եօգ տըր՝ տէմէյէ մէգպուր տէլի տիրա տէտի: Միւմալիյէյէ փափայա ճէվապէն՝ Պէլի, Նազարէթլի Յիսուս Քրիստոս իսմինէ սանա տէրիթ, գալգ վէ երեւիւ տալի տէ-յէմէզ, տէլի միւն տէլիւ ճէվապ վէրաթ: Սրիս-թիյանլար 'ազիշէրինի շախսի խըտմէթէ պէտէլ սայարդգա, քիլիսէ՝ թօփալարը երեւիւթմէյէ գատիր օլմագ: Քէգալիք պու պապտէ բուհանի մէ'մուրլարը վէքիլ թանըմագ տախի փէք մու-զիրը պիր քէհանէթ ուսուլու տըր: Էօլիւմիւլգ ճանլարը Քրիստոսա կէթիւրմէք հիշ պիր սընֆա միւնհասըր տէլի տիր: Պու իշտէ հէր միւլ միւն պիր քեհին տիր: Պու պապտէ էմը 'Վէ իշտէն կէլ, տէսին» էմը տիր: «Կիտիպ պէշարէթի ճիւմ-

լէ միլլէթլէրէ վա'գ էտինիզ» էմընի իւք խրիս-թիյանլար սալթ առաքեալարա մախսուս 'առա-էթէլէր իտի, իւք 'աւըրն Բօմա տիւնեասը Քրիս-տոսըն քէլամընը հիշ իշտէմէզ, վէ օլ պէօյիւք բուհանի թէպէտալար Վուզու՝ պուլմագ իտի: Յիսուս սանա տէյօր, «Սէն իսէ կիտիպ մէլէքիւ-թիւ վա'գ էլլէ» (Ղուկ. 9. 60.)

Պու ուսուլար իտիպէթ էթմէքլիյին էվվէա քի-լիսէ իւզէրինէ պէօյիւք թէ'տիրի օլանագ տըր: Քիլիսէ բուհանի իշտէ իշլէմէտիյի իշխուն խասթա վէ սարաթըշ աղալարլէ տօլու տըր: Պու աղա-լար Բապպըն իշխուն շախսէն իշլէմէյէ պաշալարըն-լար, տէրհալ երեւիւթինէ գորմըզըզ, Ֆիքըրլէրինէ ալըզըզ վէ գալլէրինէ Ֆէրահլըզ կէլէքէք տիր: Սանիւն, պու ուսուլըն խարիճտէ օլան տիւն-եա վէ թէվպէտիզ կիւնահքեարալար իւզէրինէ պէօյիւք թէ'տիրի օլանագ տըր: Կիւնահքեար տիւնեա Ալլահըն մուհապպէթինի պիլմէտիյինտէն, անտէն զարիպ վէ էնէպի տիր: տիւնեա պու մուհապպէթի անլամագ իշխուն, Ալլահըն մու-հապպէթինի Ֆիլիէն կէօթլէրէն խրիսթիյանլարա միւնթաճ տըր: պուլարտան պիրիսի 'էն օլմագ իսթէմէ'զ մի սին:

ՍՈՇ

ՄԱՂԻԻՄԱԹ ՓԱՐՉԱԼԱՐԸ

Տիւնեատա հէր կիւն պիր միւնտէ թէլէկրաֆ չէքիլի իմիշ: Էն չօղու ինկիլթէրրատա, իքիննի Ամէրիգատա, իւշիւնճիւ ճիրանատա տըր:

Ամէրիգատա Նէվադատա Բիօվէսթա նամ գա-սապատա պիր էվ վար քի, սալթ պիրա շիշլէ-րինտէն մա'մուլ տըր: Պու խանէյէ 15,000 պիրա շիշէսի իսթի'մալ օլունմըշ տըր:

Բօմատա Վաթիգանտա, եսնի Փափա հազրէթ-լէրինին սէրայընտա 11,000 օտա վար իմիշ: Կէրէք Վաթիգանըն պինասընըն վէ կէրէք իշխունէք է-եա վէ թէգեհինաթըն զըյմէթի 30 միւնտ լիրա իմիշ:

Ամէրիգատա Հարվըրտ տարիւլփիւնուընտա սէտալար միւզէլանէսի թէ'սիս օլունտը քի, մէ-հուր քիմալէրին սէտալարը ֆօնօկրաֆ վասթը-սըլլա ալընըպ հըֆօ օլունտագ տըր: Էվրօփատան իւք սէտալար ալընան գաթ Ալման Իմիէրաթօլ օլմուշ տըր: Պիա շիւպէն՝ պուլարըն իշխուն է-տիրընըն սէտալար պուլունտագ տըր:

Տիւնեատա էն պէօյիւք աղաճ Գալիֆօրնիատա տըր: չէվրէսի 60 արըն, գուլթու 20 արըն տըր:

Տիւնեա սէքէնէսի քէնտի թա'ամընա 750 պիր լիրալըզ գարա պիպէր էքիյօր իմիշ: Ս. ՆԱԳՈՇԵՆ

ԿԻՐԱԿԻ ՄԵՔԹԵՊԻ ՏԵՐՍԱԼԵՐԻ

ՂԱԶԱՐՈՍԸՆ ԻԶԵԱ ԷՏԻԼՍԷՍԻ • Յովհ. 11. 32—45

ԱՅԵԹԻ ՔԵՐԻՄԷ, ԱՅ. 25

15հոկտեմբեր, Ապրիլ 16, 1905

Պու ինձիւտէ հիշ պիր մէնգարէ Ղազարոսըն իհնա էտիւմէսի գատար մուֆասալ պիր թարգմա վէ պէօյէ մուսավկիր պիր գուվվէթլէ 'արգ էտիւմէմիշ տիր: Պու մու'ճիզէ՝ Բրիտոսըն մու'ճիզէլէրինն էն ճէլիլի վէ էն պէօյիւյիւ տիր, երնէ տէ պու մու'ճիզէտէ անըն հիսսիյաթ ը ինսանիյէսի գուարէթի իւսհիյէսի գատար վազըս սուրէթտէ կէօրիւսմէքտէ տիր: Վէ պիր քիմսէ անը պիղարազ պիր ֆիթր իլէ օգուլյաճագ օլուր իսէ, անտէ, պա'զըլարըն իտտի'ա էթտիլէրի կիպի, իքինճի 'ասարտա եաղըմըշ ուլտուրմա հիքեայէ տէյիլ, անճագ պիր չահիտի 'այնըն հիքեայէսինի կէօրիւր: Սա'իր ինձիլ մուհարրիլէրինն պու մու'ճիզէյի գիթր էթմէմէլէրի փէք իհթիմալ քի Բեթանիատա սաքին պուլունան օլ քիւհիւք 'ա'իլէյէ ըր'այէթլէրինտէն նէշէթ էթմիշ տիր: Պիզ պիլիւրիզ քի, Եհնուտիլէր Ղազարոսըն տախի էօլտիւրմէք իտթէյօրլար իտի, վէ էկէր Ղազարոս իլէ հէմիլիլէրի իլէ Ինճիլլէրտէ կէօզէ չարփար սուրէթտէ գիթր էտիւմիշ օլալար իտի, պու հալ անլէրէ պիր մուխաթարա մէնպա'ը օլուր իտի: Յովհաննէս քէնտի ինձիլիլի եաղտըղը գէման, Երուսաղէմ թախիպ էտիւմիշ, Ղազարոս իլէ հէմիլիլէրի փէք իհթիմալ քի վէֆաթ էյլէմիշ օլտըզարընտան, արթըգ իհթիյաթը պուլունմազա հաճէթ գալմամըշ իտի:

Երուսաղէմ քէնտիսինէ մախուուս պիր խանէսի օլմայըպ, չօգ տէֆա քէնտի տօսթլարընըն խանէլէրինտէ մուսաֆիր օլուր իտի: Իշպու խանէլէրտէն պիրիսի Ղազարոս իլէ հէմիլիլէրիին խանէսի իտի քի, Երուսաղէմ վազթ էվվէլ միւսաֆիր պըֆէթիլլէ օրատա հազըր պուլունմալ իտի (Ղուկ. 10. 38—42): Պու խանէ Ձէյթուն տաղը էթէյիլտէ վէ Երուսաղէմտէն 40 տագիգա ուզագտա քեա'ին Բեթանիա նամ գարիյէտէ իտի: Ղազարոս խասթալանտը, վէ հէմիլիլէրի անըն խաթթալըղընըն աղըր օլտըղընը կէօրիւր կէօրմէզ, Երուսաղէմ օրալա կէլմէսի իշիւն խապէր կէօնտէրիլէր: Պէլքի Ղազարոս տախի Երուսաղէմ քէնտի եանընա կէլմէսի իշիւն պէյան ը արգու էյլէմիշ տիր: Կէօնտէրիլէն խապէրին չէք ու սուրէթի տիլսուզ տըր: Հէմիլիլէրի Ղազարոսըն իտիլի վէրմէյօրլար, անճագ անտէն «սէվտիյին քիմսէ» տէյիլ պահա էտիյօրլար: Երուսաղէմ քէնտիինն ասար ը մուհապպէթիլին նէ վէճէլէ կէօսթէրմիշ օլտըղընը պիլմէզ իսէք տէ,

զայէթ մուգնի' վէ միւսքիթ սուրէթտէ կէօսթէրմիշ օլտըղը մուհապպագ տըր: Երուսաղէմ պուլունմալ կէլմէսի մէք էյլէտի, վէ Երուսաղէմ կիպի, հէփ 'ասարըն խրիսթիյանլարը տախի Երուսաղէմ քէնտի տօսթընըն վէֆաթընտան օսնրայա գատար օրատա հազըր պուլունմալմալմալմալ տօլայը մէսրուր տըրլար: Պա'տէհու Երուսաղէմ քէնտիինն Գալիլէտա քի նիսպէթէն էմին օլան երիւնի թէք էտիպ, տօսթընըն էօլիւլէրտէն իհնա էթմէյէ կիթմիշ տիր, չու գատար քի, օ պու մու'ճիզէնն քէնտի տիւլէմէնլէրինն քէնտիսինի էօլտիւրմէյէ գարար վէրմէլէրինն պա'իս օլաճաղընը պիլիլ իտի: Իշթէ սէմանըն մէսէրրէթլէրինի թէք էտիպ, քէնտիինն գէմինի իզթիւրապ ու էլէմէրինն տախի 'օ պու վէճէլէ կէլտի: Օ' իպթիտա քէնտիսինն կէլմիշ իտիյինի պիլէն Մարթա իլէ կէօրիւշաիւ, վէ Մարթանըն իման վէ իւմիտի թէ'մին էտիլինճէ, Երուսաղէմ անա հէմիլիլէրիին չաղըրմալընըն էմ էյլէտի:

Այ. 32. Երուսաղէմ 'օ գատար չօգ Եհնուտիլէրին թօփլանմըշ օլտըղլարը խանէյէ կիթմէքտէն իհթիւրազ էտիյօր իտի: Օ' անըն քէնտիսինն եանընա կէլմէսի իշիւն պէքէյօր, վէ մէզպուրէ Երուսաղէմ թալմ Մարթանըն սէօյլէմիշ օլտըղը սէօզլէր իլէ խիթապ էտիյօր: Քէնտիլէրին էլէմ ու իզթիւրապընտա անլէր 'ալէտտէվամ «Ահ, քեա'իլ Երուսաղէմ պուլունմա օլալ իտի», տէյիլ տիւլիւնմիւլէր իտի: Վէ 'աճէպա քէնտիլէրին էլէմ ու քէտէր գէմանլարընտա նէ՝ գատար չօգ քիմսէլէրէ Երուսաղէմ ըրուհանիճէ հուզուրը գուվվէթ վէ մու'ալէնէթ մէնպա'ը օլմուշ տըր: Մարիամըն թապի'ալթը հէմիլիլէրիինն քի կիպի օլմայըպ, տահա մուհիպպանէ վէ գատընլըգ չանընա տահա եաղըրըն նէվտէն իտի: Օ' Երուսաղէմ ալազարընա տիւլաիւ քի, Մարթա պէօյէ եափմամըշ իտի: Օրատը Մարիամըն սէվտիլի եէր իտի (Ղուկ. 10. 39. Յովհ. 12. 3), վէ Երուսաղէմ ինսան գալպիլին հալընա վազըֆ օլտըղընտան, անա Մարթայա կէօսթէրմիշ օլտըղը մու'ամէլէյի կէօսթէրմէտի:

Այ. 33. Բապալըմըզըն ահ չէքիպ միւզթարիպ օլմալընա պա'իս օլան տէրին տուլղուըն թապի'ալթ վէ մահիյէթի' մուխթէլիֆ սուրէթտէ թէֆսիր ու իզա' էտիլմէքտէ տիր: Միւզթարիպ օլտու տէյիլ թէրճէմէ էտիլմիշ օլան Երուսաղէմ քէլմէնին միւ'թատ մա'նալը հիտտէթլէնմէք տիր: Պա'զըլարըն գաննընճա, Երուսաղէմ Եհնուտիլէրտէն չօղուըն ըրիյաքեարանէ աղայըշ վէ ֆէրեալուրընա հիտտէթլէնմիշ տիր: Պա'զըլարըն անլաւըրըլարընա կէօրէ, օ իճրա էտէճէյի մու'ճիզէնն էօ-

լիւմիւնէ սէպէպ օլաճաղընը, վէ օրատա աղլա-
յանլարտան պա՛ղընըն մա՛ւ ախարէն «Անը խա-
չա չըգար» տէյիւ նիտա էտէնլէր արասընտա պու-
լունաճաղարընը տիւչիւնէրէք միւզթարիպ օլտու:

Այաթ 35-37. Գրիստոսըն միսալը աէվիւլիւ
տօթլարըմըղըն վէֆաթընտան տօլայը աղլամագ-
լըղըն եանլըչ օլմաթըղընը իսպաթ ու իրա՛ւէ է-
տէր: Յիսուս՝ Ղազարոսըն ազ վագթտան ինեա օ-
լունաճաղընը պիլիը իտիյսէ տէ, միւքէտտէր հէմ-
չիրէլէրինէ հէմտէրտ օլմասընտան նաչի, վէ պէլ-
քի Եպսկ. Ֆրէնչին տէտիյի կիպի, տիւնեանըն հէփ
եաա չէքէնլէրի իլէ մէզարլարը նազարը ֆիքրի
էօնիւնէ կէլմէսի սէպէպինտէն աղլատը: Էլեէվմ
տախի Օ՝ քէնտիսին էլէմ չէքէն գուլլարը իլէ 'այ-
նի վէճիլէ հէմտէրտ տիր: Օրատա հազըր պուլու-
նան Եէհուտիլէրտէն պա՛ղըսը Յիսուսըն չէֆագթ
վէ մէրհամէթինտէն միւթէ՛էսսիր օլտըգլարը հալ-
տէ, սա՛րիլէր անըն քէօրիւն կէօղլէրինի աչտըղը-
նը զիքը էթտիլէր: Պա՛ղըլարըն զաննընճա, պու
սէօգտէ պիր նէվ՝ իսթիհզա վար իսէ տէ, անը պու
կիպի գուտրէթէ մալիք օլան պիր զաթըն քէնտի
տօթուընըն էօլմէսինէ միւսա՛տաէ էթմիչ օլմա-
սընտան տօլայը պիր թէ՛աճճիւպ վէ հայրէթ իֆա-
տէսի մագամընտա թէլազզը էլլէմէքլիք տահա
թապի՛ի կիպի կէօրիւնիւյօր:

Այաթ 38, 39. Յիսուսըն տէֆ՛աթլէ ահ չէք-
մէսի Մարթա վէ Մարիամըն քէտէրինտէն պաչ-
գա պիր չէյտէն նէչ՛էթ էթտիյի ափ աչիքեար տըր,
զիրա օլ հիւզն ու քէտէրէ ազ վագթտան նիհա-
յէթ վերէճէք իտի: Մէզար՝ եա 'ամուտի եա տա
ուֆուգի թարգտա գայատա օյուլմըչ պիր մաղա-
րա իտի: Էլեէվմ Ղազարոսըն մէզարը մագամըն-
տա կէօթլէրիլէն պիր մաղարա վար իսէ տէ, պու
պապտէքի րիվայէթ չայանը ի՛թիմատ հիչ պիր
տէլիլ վէ պիւրհան իւզէրինէ միւ՛էստէս տէյիլ տիր:
Մարթա Յիսուսըն սէօղլէրինին քէնտիսինէ վեր-
միչ օլտըղը իւմիտի պիր ան իչիւն զայպ էտէրէք,
Անա ճէսէտին չիւրիւմէյէ պաչլամըչ օլտըղընը
զիքը էտիյօր, զիրա անլէր պէլքի մէզարըն եա-
նընտա տուրուըր իքէն, պուրուընլարընա անըն
մէքրուհ գօգուըն կէլմէքտէ իտի:

Այաթ 40-42. Յիսուս ճէսէտին չիւրիւմիւչ օլ-
տըղընըն էսէր վէ տէլիլէրինէ րաղմէն, Մարթայա
ֆէվգէլ՛ատէ պիր իման կէօթլէրմէքլիյի նաօհիպթ
էտիյօր: Յիսուս՝ այաթ 23-27տէ մուհարրէր օլ-
տըղը իւզրէ, Մարթա իլէ ճէրէյան էտէն միւքեա-
լէմէսինտէ «Ալլահն ճէլալընը» զիքը էթմէմիչ իտի
իսէ տէ, պէլքի անլէրին մուհալլէրէսինին հէփիօփ
եազըլմամըչ տըր: Այէթ 4է տախի միւրաճա՛աթ

օլունա: Էօլիւմ իւզէրինէ զայէպէ, վէ րուհն չիւ-
րիւմէյէ պաչլամըչ օլան ճէսէտէ ի՛ատէ էտիլմէսի՝
Ալլահն ճէլիլ գուտրէթինի զայէթ կէօղէ չարփար
տուրէթտէ կէօթլէրտի: Յիսուս թաչը մու՛ճիլէ
իլէ պիր թարաֆա եուվարլայա պիլիը իտի իսէ տէ,
Օ քէնտիսին խարիգ իւլ՛ատէ գուտրէթինի թա-
պի՛ի վաթըթալար իլէ իճրա օլունամայան չէլի
իճրասը իչիւն գուլլանտը: Յիսուս՝ պու մու՛ճիլէ,
նին իճրասընը զաթէն թէ՛մին էտիլմիչ պիր իլ
ալըյօր — «Պէնի իսթիհապէթ էլլէտին», — լաքն
օրատա հազըր պուլունանլարա քէնտիսինին Ալլա-
հն գուտրէթիլէ 'ամիլ օլտըղընա էն միւսքիթ
տէլիլի կէօթլէրմէք իչիւն, Օ՝ օրատաքիլէրին ի-
չիտէպիլէճէքլէրի պիր սէս իլէ պիր տու՛ա 'ալը
էտիյօր: Իչէնտիսինին Ալլահտան կէօնտէրիլմիչ օլ-
տըղընա քէնտի տու՛աթընըն տէրհալ իսթիհապէթ
օլունամասընտան տահա վագըն պիր տէլիլ օլմագ
իտի: Պու տէլիլէ գանմամըչ օլանլար՝ սա՛րի հիլ
պիր տէլիլի գապուլ էթմէզլէր իտի:

Այաթ 43-45. Ինեա էտիճի գուլվէթ՝ ալագ-
տա տէյիլ, անճագ իրատէ ի Իլահիյէտէ մէվսու
իտի: Գապրլարտա պուլունանլարըն հիւմէթինին
'այնի ալագը իչիտիպ տըչարը չըգաճաղարը պիր
վագթըն կէլմէքտէ օլտըղընը պիլիլիլ: Ղազարոս
Եէհուտիլէրին 'ատէթինճէ մու՛մեալանմըչ իտի:
Եէհուտիլէրին թանհիթի (մու՛մեալամագ) ուտա-
լընտա Մըթըրլարընքինտէ օլտըղը կիպի, Էօլիւ-
նիւն պաղըրսագլարը չըգարըմագ իտի: Ղազարո-
սըն էլ վէ ալագլարընտան հէր պիրիսի այրը ալը
սարըլմըչ օլտըղընտան, օ մէզարտան քէնտի քէն-
տինէ չըգըպ եիւրիւյէ պիլիլ իտի: Մէզարտա
պուլունտըղը 4 կիւն զարֆընտա Ղազարոսըն րու-
հընըն նէրէտէ պուլունտըղը պիլէ խապէր վերի-
մէմիչ տիր: Փէք ինթիմալ քի քէնտիլիլինտէն
խապէրսիգ հալտէ գալմըչտը, զիրա Յիսուս «Պէն
անը ույանտըրմագա կիրիյօրըմ» տէտի:

Յիսուս կէրչէքտէն Ղազարոսը ինեա էլլէ-
միչ օլտըղը սէպէպտէն, առէմին գալպի իւզէրին-
տէն պէօյիւք պիր մէլայէթ վէ գօրգու եիւքիւ
գալգմըչ տըր: Պիզգաթ Յիսուս իւչ կիւն գապր-
տա գալտըգտան սօնրա Էօլիւլէրտէն գըյամ էլլէ-
միչ տիր: Օ՝ Ղազարոսը տէօրթ կիւն գապրտա
գալտըգտան սօնրա ինեա էլլէմիչ տիր: Իմաի էօ-
լիւմ մաղուպ օլմայան պիր տիւչմէն տէյիլ տիր:
Օ՝ Էվլատ Ուլլահը մահվ աւ հէլաք էտէմէզ: Կէր-
չէքտէն անլէրէ պիր զարար վէրէմէզ: Ղազարոս
Էօլիւլէրտէն ինեա էտէն Զաթ՝ պիլիլ քէմալ
էմիլիլէթլէ թէվէքքիւլ էտէպիլէճէլիմիչ պիր գու-
րէթէ մալիք տիր: Պիզիմ տօթլարըմըղըն տախ-
րէ ի մու՛ալէնէթլէրի խարիճինտէ պրագան Էօլիւմ
օ Զաթըն մու՛ալէնէթլիմիլէ հէթիլէմէյէճէլի պիր
մէվգըլէ գօմագ:

ՇՈՒՂՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

1905, Մարտ 12 25

ՏԱԽԼԻՅԷ

Տերիստիկ . Զաթը չէվթէթսիմաթը հազարէթի Շէհրիյարիյէ 'արզը թա'ղիմաթ էթմէք իւզրէ, Ավսթրիանըն Պահրը Սէֆիտ ֆիլոսը գոմանաանը Ամիր. Փէթրովաթի ճէնապլէրի' Զարչէնպիս կիւնիւ շէհրիմիզէ եթիշմիշ, վէ միւշարիլէյին շէրէֆինէ օլարագ ագչամլայրն Մապէյնի Հիւմայունտա պիր գիյաֆէթի սէնիյէ քէչիտէ պոլյուրըմըշ տըր : —Տիւլյունը 'ռուսմիյէ վարիտաթը մուխաստէտէ իտարէթի մէճլիսի բէ'իսի վէ ինկիլիզ տա'իւնէր վէքիլի Մր. Ատամ Պլօզ ճէնապլէրինէ մուրասսա' Օսմանի նիշանը ինսան պոլյուրըմըշ տըր : —Վիլայաթ էհալիսիտէն օլուպտա Տերիստա'առէթտէ թէմէքիւն էտէնլէրին թէվէլիւտ էտէն էվլատը գիւքիւրը էքսէրիա Տէրիստա'առէթտէ կիպի կէօսթէրիմէքտէ օլտըզընտան, պուստան պէօյլէ պուսնա մէյտան վէրիմէմէսի էմր օլունմըշ տըր :

Վիլայաթը շահանէ : Պաղտատ խաթթը քէպիրինին Գօնեա էրէլլիսիտէն Հայէպէ գատար միւմաթէտ օլաճագ Չնճի գըսմընըն թանգիմ էտիւնէն փրօճլէրի թէտգիգ օլունմագ իւզրէ, շիրքէթին մէքէգինէ կէօստէրիմիշ տիր : —Գօնեա-էրէլլի խաթթընըն իլէրիյէ տօղրու թէմաիտի մու'ամէլաթընըն թէօրի'ի հագգընտա իճրաի թէպիլիզաթ օլունմըշ տըր : —Մուսուլտա գուհուր էտէն ասարը 'աթիգատան ճէսիմ հէյքէլին Տերիստա'առէթէ նազ օլ իօսալընըն օէրի'էն իսթիքմալը լազրմ կէլնէրէ իշ'ար օլունմըշ տըր : —Մա'մուրէթ իւ'Աղիզ վալիսի' մէքէգի վիլայէթէ եթիշմիշլէր տիր : —Իւչիւնճիւ օրտու ի հիւմայուն մէքէգի պուտէֆ'ա Գօսօվատան Սէլանիյէ նազ էտիւմիշ տիր : —Մանասթըր վիլայէթինտէ իճրաթընա պալլանմըշ օլան թահրի ի նուֆուտ մու'ամէլաթը խիթամա եագլաշմըշ տըր : —Պուստան պէօյլէ Հիւճագ վիլայէթինտէն չէքիլէճէք թէլէկրաֆ իւճրէթլէրինին պէհէր քէլիմէսինտէն 40ար փարա ալընմասընա գարար վէրիմիշ տիր : —Վիլայաթը շահանէտէ գըրա'աթըն թէրագգըքը գըմնընտա թէտարիք էտիւմիշ օլան ա'լա ճինս թօխումըգլարըն մէքիւր վիլայէթլէրէ իրօսալը լազրմ կէլնէրէ պիլիթիւմիշ տիր : —Հայէպտէն Ուրֆայա գատար 'իլավէթէն թէմտիտ օլունմագ Յիւնճիւ թէլէկրաֆ թէլինին Հայէպտէն թէմտիտինէ պալլանմըշ տըր : —Վիլայաթը շահանէտէ թէլէքիլինէ

իւզրում կէօրիւնէն իթֆա'իյէ հէյէթլէրինին պիրան էվէլ վիւճուտէ կէթիրիւմէօի հագգընտա մուզթաղի էմրլէր վէրիւմիշ տիր : —Վարտար նէհրիյլէ սա'իր պա'զը նէհրլէրին ֆէյզանը սէպէպիյլէ մազրու'աթ վէ մէվաշի (գօյուն, սըղըր կիպի հայվանլար) խասար ու զայ'աթա արւշար օլմուշ տըր : —Մէմալիք ի շահանէտէ մէվճուտ մա'տէն սուլարընըն թէքիտի ըէվաճընա տա'իր թանգիմ գըլընան լա'իհա միւհիթէվիյաթընըն մէվգը'ի իճրայա վա'զը էմր օլունմըշ տըր : —Կէմէյիք վէ Մուսանեատաղի խաթթալըզը գէյթուն ազաճլարընըն ֆէնն տա'իրէսինտէ պուստանարագ, կէօվտէլէրինին քիրէճ վէ կէօզ թաշը մահուլըլէ պատանա էտիւմէսի, վէ պու սուրէթլէ թէտալի էտիլէն գէյթունըգլարըն պէշ սէնէ վէրկիտէն մու'աֆ թութուլմասը ֆէրման պոլյուրըմըշ տըր : —Եաֆա-Երուսաղէմ շմէնտըֆէրի հիօսէտարան մէճլիսի ին'իգատ էտէրէք, եէնի թահվիլաթա 16, վէ էսամա 1½ ֆրգ. հիօսէի թէմէթթիւն թէվգի'ի գարարլաշտըրըմըշ տըր : —Փլիմա, Պէնէքի, 'Այնթապ, Ալաշամ տէրէ, Լիլըն իլէ Իփարթա վէ Դըր շէհրին պա'զը գարիյէլէրինտէ վէպաի պագարի, վէ թիւրպէ տէրէ, Գարեհէյէ տախի հայվանաթ չիչէք խաթթալըզլարը միւշահէտէ էտիւմէքլէ, պուսլարըն իրթիլաթտան մէն'ի վէ հիւսնի թէտալիլէրի լազրմ կէլնէլէրէ պիլիթիւմիշ տիր :

Մի-Նէնէլլի'է . 'Ասքէրի խաթթախանէլէրինճէ իսթի'մալ էտիւմէք իւզրէ, թանգիմ վէ թէրթիպ էտիւմիշ օլան տիւթուր իւլ էտիլէնին թապ'ը, վէ էճգաի թըպպիյէ իլէ ալաթը ճէրրահիյէ վէ տա'իրէ ի 'աօքէրիյէնին թէտարիք վէ միւպայա'աթընճա էօսա իթթիլազը ֆէրման պոլյուրըմըշ տըր : —Մէմալիք ի սա'իրէտէ օլտըզը կիպի, Մէմալիք ի Շահանէտէ տախի պանգա վէ թահրլէրլէ թէլէկրաֆ մուխապէրէթի չօզ օլան սա'իր գաթլար, թէլէկրաֆնամէլէրինտէ գըսա ատրէս գուլլանմագ իսթէտիքլէրի հալտէ, քէնտիլէրինտէն սէնէվի 2 'Օսմանը ալթուըն իւճրէթ ալընարագ, իսմէրինին թէլէկրաֆխանէլէրինճէ գայտ էտիւմէսի թէլէկրաֆ մուխապէրաթընըն թէհիլինի մուճիպ օլաճաղընտան, պու սուրէթին ուսուլ իթթիլազը խուսուսընա պիլիսթիգան իրատէի սէնիյէ սատրը օլմըշ, վէ շէհրի հալը Բուսի իպթիտաթընտան իթթիպաթէն, մէվգը'ի իճրայա գօնուլաճաղը ի'լան օլունմըշ տըր : —Կէլէն սէնէնին փօսթա վէ թէլէկրաֆ մու'ամէլաթընտա սապըզ սէնէլէր հասըլաթընա նիօպէթլէ 27,000 իրա րատտէսինտէ ֆաղալ գուհուր էթմիշ տիր : —Մէվահիլ ի շահանէտէ վուզու'ա կէլմէքտէ օլան գաշազըլըզըն մէն'ի վարիտաթը րուսուլիյէնին արթմասընը մուճիպ օլաճաղընտան, իգմիր վէ Սէլանիք վիլայէթլէրի օէվահիլինտէ կէլթ ու

կիւղար էթմէք իւզրէ, տահա 8 դըթ'ա վափօրըն ինչաւորնա գարար վերիմիշ տիր: — Կէօմրիւքէր-տէ մու'այէնէլէրի իճրա գըլընան մատաէլէրէ տա- "իր թութուլան էվրագա եազըլան շէնլէր իլէ մու'այէնէ-րափօրլարը տամղա րէսմինաէն մա'ֆու-թութուլմուշ տըր: — Մաթպա'ա քիւշաաը իշիւն ալընան իզննամէլէրտէն եիւզ, վէ զազէթա իզննա-մէլէրինտէն տախի օնար զուրուշ րէսմ ի տամղա ալընմասը գարարկիր օլմըշ տըր: — Միւ'էս-սէսաթը խայրիյէ վէ մէքեաթիպ նամընա վերիլէն պալօ, գօնօէր, թէաթրօ իզննամէլէրիյէ 'ալի վէ իտատի մէքթէպլէր շէնաաթէթնամէլէրինէ Մէ'արիֆ նազարէթինտէն «Կէօրիւլմիւշ տիր» 'իպարէսինն տէրճիյէ վերիլէն շէրճ տամղա րէսմինէ թապի' թութուլմըշ տըր: — Էսրար իշմէք եախօտ չիյնէ-մէք 'աաթիինն թէ'ամմիւմ էթմէքտէ օլտըղը նազարը իթիպարա ալընարագ, էսրարըն իտա-լընը մէն', վէ միւսաաթէրէ օլուանլարը մահվ ու իզալէ, վէ էսնապընըն շէտիտէն տիւշարը ճէզաէ-տիւմէլէրի էմը օլուանըշ տըր: — Սըհիյէ մէճիլսի էմըզը հայվանիյէ վէ սա'իրէնին հիւքմֆէրմա օլտըղը եէրլէրտէն մէմալիք Օսմանիյէ իտալ օլուանն տէրիլէրէ տա'իր պիր նիզամնամէ թան-զիմ վէ նէշը էթմիշ տիր:

Փրօ. Տէմա'ալը. Ատափագարը Ինճիլի քիլիսէօի-նին չօպանը Վեր. Յովօէփ Ճէճիզէան կէչէն հաֆթա շէ'րիմիզէ 'ազիմէթ էտիպ, Կէտիքիաշատաքի մէք-թէպտէ 'Ազլըն էսրարէնկիզ իլէրի հազընտա 'իւմի պիր նաւթզ իրատ էլլէտի, վէ Կիրակի կիւնիւնտէ Լանկա քիլիսէսինտէ պիր վա'զ վէրտի: Միւմաի-լէյճ տիւնքի կիւն քիլիսէսինէ 'ազտէթ էլլէմիշ տիր: — Տէրիսա'աաթէթ Ինճիլի ճէմա'աթը միւ'թէ-պէրանընտան Կարապետ աղա թէլֆէհանըն զէվ-ճէսի Նուրիցա հանըմ պազըրօազլարընտա զու-հուրա կէլմիշ օլան սէրաթանտան պու հաֆթա Սալը կիւնիւ վէֆաթ էլլէմիշ տիր:

Հոյ Լո-ա. Տէմա'ալը. Ս. Փաթրիզ հազրէթլէրի կէչէն փազար կիւնիւ Մայր Նկեղեցիտէ վա'զ վէր-տիլի սըրատա, ճէմա'աթը թէվպէյէ թէշվիզ էթ-միշ, վէ Բիւշնիւշտա եազըլտըղընա կէօրէ շէօյլէ տէմիշ տիր, Քթէվպէ վէ ի'թիրաֆլարըմըզը պու տիւննատա իքէն իճրա էթմէք վաճիպ տիր, էօ-լիւմաէն սօնրա ճան խէլասը եօզ տըր: Բիլիսէ-նին էօլիւլէրի իշիւն տու'ա էաէրիզ, չիւնքի քի-լիսէ սալթ պիրիպիրլէրիմիզ իշիւն տէյիլ, անճագ էօլիւլէր իշիւն աալիի տու'ա էթմէմիզի թէնպիճ էտէր... Էկէր պիր քիմաէ թէքմիլ թէվպէտիզ օ-լարագ էօլիւմաէ կէօզիւնիւ գափաաը իսէ, իլլէ-նիլմիշ օլան կիւնանլար իշիւն տու'ալարըն ֆա'ի-

տէսի եօզ տըր: Լաքին պու իսթիշատ օլու-նան գըթ'ատաքի 'իպարէլէրին մա'նա ու մէֆատը-նը պիրիպիրի իլէ նաաըլ իթթիֆագ էթտիրէճէյի-միզի պիւմէյօրըզ: — Մէքեաթիպ ի 'աաքէրիյէ վէ միլքիյէ տէրա քիթապլարընը սաթան քիթապըն Կարապետ էֆ. Քէշիշեան՝ Տարիւշշէֆազայա 5,000 զուրուշըզ 1,535 գըթ'ա քիթապ իհտա էլլէմիշ տիր: — Տէրիսա'աաթէթտէ պուլուանն էրմ. քիլի-սէլէրինն վէ մէքթէպլէրինն զիզըյմէթ էմվալը մէնգուլէսինն ֆէրտլէրին եանընտա գալմայըզ, Պանգ Օթօման եա Բրէտի Լիօնէ իտարէսինէ թէսլիմ էտիլմէսինէ տա'իր Ս. Փաթրիզ հազրէթլէ-րի պիր թահրիրաթը 'ումուլիյէ նէշը էլլէմիշ տիր: — Վէնէտիք միաքանլարընտան Ամէրիգատա մուզիմ Զ. Պօզոս Գաֆթանեան կէչէնլէրտէ էրմէնի քիլիսէսինէ 'ազտէթ էթմէք իթթէյէթէ, էշմիաճին Կաթնգիկօսընտան իթթիզան էտիլմիշ իտի: Միւշարիլէյին միւսա'աաթէթի իթթիհալ է-տիլմիշ օլարագ, պու եազընլարտա Ուսթրատաքի էրմ. քիլիսէսինտէ միւմաիլէյճ րէսմէն քիլիսէյէ գապուլ օլուանըշ տըր:

Գա'թիք Տէմա'ալը. Փափա հազրէթլէրինն Տէ-րիսա'աաթէթ վէքիլ Մօնաէնէօր Թաչի Փօրչէլի' կէ-չէն փազար կիւնիւ շէ'րիմիզէ միւվասէլէթ էթմիշ, վէ տէրհալ Պէյօղլուստաքի Գաթօլիք քիլիսէսինէ կիտէրէք, օրատա պիր ային ի րուհանի իճրա էթմիշ պա'տէհու իրատ էթտիլի նութզընտա իզտիյատը 'էօմը Փաթիշահի իշիւն տու'ալար 'արզ էլլէմիշ տիր: — Իսթապուլ զազէթաաընըն պիր րափօրթըն-տան անլաշլուղըղընա կէօրէ, 1854-1864տէ Տէրի-սա'աաթէթտէքի Գաթօլիք ճէմա'աթը 34,000 նու-ֆուս իտի: 1894-1904տէ մէզըլուր ճէմա'աթըն 'աաթէթի 44,630ա պալիզ օլմուշ տըր:

Բո-մ Տէմա'ալը. Նօվօրօսիսքտէ պիր գաչ սէնէ էվվէլ էօլմիւշ օլան պիր Բոււմ քէնտի սէրվէթինի զէվճէսինէ թէրք էլլէմիշ, վէ մէրզումէնին վէֆա-թընտան սօնրա, օլ սէրվէթին թրապզօնտաքի Բոււմ ճէմա'աթը մէքթէպլէրինն վազֆ էտիլմէսինի վաթիլէթ էթմիշ իմիշ: Պու եազընլարտա զէվճէսի տէ վէֆաթ էթմիշ օլարագ, պիւթիւն մէպլալ միւ'էսսէթաթը մէզըլուրէյէ թէրք էտիլմիշ տիր: — Պաշգա պիր խայրխաճ գատըն տախի Նանեա մէքթէպլէրինէ 60,000 ֆր. գատար պիր մէպլալ վասիլէթ էլլէմիշ տիր:

ՍԱՐՐԱՑԻՑԵ	Էհհամ ը Միւլալէտալէ	Լ. 0. 96 31
Շարք Տէմիւր Նօլու թաճիւլաթը		Ֆրնգ. 433
Մէճիւլէ	ՊՐԶ. 408 7	Նօվօրէն ՊՐԶ. 57 23
Մէթալիք	403 10	Գրիմից " 54 4
Կիւմիւշ Ուֆազլը	404 30	Լիւրա Ինկիլէ " 440 4

Ի ԱՐԻՃԻՑԷ

Ա. Բ. ԵՏ Ա. Բ. ԵՐ. Բուսլար րիճ'աթ, ճափոնիալը-
լար իսէ անլերի թա'գիպ էթմէքտէ տէվամ էտի-
յորլար, վէ փէք ինթիմալ քի Բուսլար՝ պուռնաւն
սօնրա եա իւարպինտէ եախօտ Սուռնկարի ըրմաղը
սահիլինտէ տուրաճաղար տըր: Իւչ Բուսլար օրտու-
սը մուխթէլիք թարիզլէրտէն իլերիլէլէրէք, Թիւ-
լինկտէ թօփանմըլլար տըր: Ճէն. Լինէփիչ գո-
մանտաքնտա պուռնաւն պիրիննի օրտու Ֆու-
չուռնաւն եօլա չըզըպ, փէք ազ գայ'աթա տիւչար
օլմաչ, վէ քէմալը ինթիգամ իլէ Թիւլինկէ եւ-
թիւմիլ տիր: Ճէն. Պիլտիրլինկին օրտուսը Ման-
տարին թարիգինտէն վէ Ճէն. Գաուլպարս օրտու-
սը տախի շմէնտըֆէր խաթթը պօյուռնա եօլմու-
լըք էյէմիլէր տիր: Բուսլարըն Թիւլինկէ եւթիւ-
մէզտէն էվվէլ տիւչար օլտըզլարը գայ'աթըն նէ
գատար օլտըզը անճագ. թաղրիպի սուրէթտէ պի-
լինէ պիրի: Էսիրլէրին մրգտարը 45,000 օլուպ,
թախմինաթա կէօրէ, 100,000 քիչի տախի թէլէֆ
վէ մէճրուհ օլմուչ տըր: Պուսլարըն 35,000 ի
մէլտան ը մուհարէպէտէ մաղթուլ տիւչմիւչ, վէ
54 թօփըն տախի Բուսլարըն էլինտէն ալրնտըզը
պիլտիրլիլիլ տիր: Թիւլինկ Սուգաէնին 79 քիւ-
մէթրօ պուռնա մէսաֆէտինտէ վէ թապ'էն տահա
գուվվէթի պիր մէվզը՝ տըր: Անըն չիմալ, ճէ-
նուպ վէ շարգ թարաֆը թէփէլէր իլէ մուհաթ օ-
լուպ, չէհրին դարպընտա պիր միլ եւրէ գատար
Լիաօ ըրմաղը պուռնաճագտա տըր քի, պուռնըն
սահիլլէրի տախի եաք վէ ուչըրուլար իլէ մու-
հաթ տըր: Մու'արըզ օրտու մրգտարճա միւտաֆի՝
օրտուլա զայէթլէ ֆա'իզ օլմատըզճա, անըն էթ-
րաֆընտան չէվիրմէ հարէքէթի իճրապը զայէթլէ
միւչըլի պիր իլ օլուր: Ճէն. Գուրօփաթըին
Մուգաէնի միւտաֆա'ա էտէճէք եէրտէ Թիւլինկէ
չէքիլմէլլիլ արգուլմէքտէ իտիյսէ տէ, Փէթէրս-
պուրկտան վէրիլէն էմրէ թէվֆիգէն հարէքէթէ
մէճպուր օլմուչ տըր: Ճէսարէթլէրի գըրըմըլ օ-
լան Բուսլար ասքէրլէրի Թիւլինկտէ տուրմաղըպ, կէչն
հաֆթա շմէնտըֆէր սթասիօնը իլէ ճէսիմ էրգազ վէ
լէվաղիմաթ անպարլարընը իհրազ էթտիքտէն սօնրա,
րիճ'աթ էթմիլէր տիր: Ճէն. Օզու օրտուսընտա
պուռնաւն պիր զագէթա մուխապիրի ճափոնիա-
լըն կէչն ֓էնճէնպիհ ազալմը Թիւլինկի քիւլի-
լէն գապթ էթմիլ օլտըզլարընը պիլտիրմիլ տիր:
Փաղար էրթէսի թարիխիլէ Մարէչալ Օնամանըն
չէքտիլի ղէսմի պիր թէլէկրաֆնամէլէ կէօրէ, ճա-
փոնլար Թիւլինկտէն 35 քիւմէթրօ գատար ուզազ-
տա քեա'ին վէ մուհիմա պիր մէվզը՝ ի 'ասքէրի օլան

Գալուէն նամ մահալը գապթ էթմիլէր տիր: Գա-
լուէնէ գատար տաղար շմէնտըֆէր խաթթընա
գարիպ օլարագ միւմթէտ պուռնուռլար իսէ տէ,
չիմալէն շարգա տօղրու տէօնէրլէր, վէ շմէնտը-
ֆէր խաթթը աղաճաղ վէ մազրու՝ արագի իչին-
տէն կէչէր քի պու արագի արըզալը իսէ տէ, միւ-
տաֆա'ա իչիւն գուվվէթի պիր մէվզը՝ եօզ տըր:
Էօնա ի րիճ'աթլարընտա Մանչուրիանըն էն միւն-
պիթ արագիսի իչինտէն կէչիյօրլար: Պու արագի
Գալուէն իլէ Սուռնկարի արաքընա տիւչէր: Եիւզ-
լէրճէ միւրէպալա՝ միլ եէրլէր պօլղտայ, տարը վէ
ֆասուլեա մաղրու'աթը թարլալարը իլէ գափը
օլուպ, պուռնլար հէր սէնէ Մանչուրիա քէօյլիլէ-
րինէ ֆէյզլի մահաուլ կէթիրիլէր: Իլթէ պու
թարլալարտան ալընան մահաուլաթ գայէտինտէ
Թիւլինկտէ վէ իւարպինտէքի տէլիլմէնլէր օրտու-
նըն ինթիյաճաթընա քեաֆի օլաճագ ուն թէտա-
րիք էտիպ, օրտուլը Սիպէրիա շմէնտըֆէր խաթ-
թը իլէ կէթիլմէքտէ օլան էրգազ վէ լէվաղիմա-
թա ինթիյաճաթնա վարէսթէ գալմըլ տըր: Բուսլար
իւարպինէ րիճ'աթ էթտիքլէրինտէ, իչպու միւն-
պիթ թարլալարը քէնտի տիւչմէնլէրինէն էլլէրին-
տէ պրագըրլար: Գալուէնտէն Սուռնկարի ըրմաղը-
նա գատար օլան մէսաֆէ 265 քիւմէթրօ գատար
օլուպ, Բուսլար՝ 'ալէտտէվամ Եիրիւմէլէրի շար-
թըլլէ մէզըլըր ըրմաղա անճագ 16 կիւնտէ եւ-
թիւչէպիլլիլէր: Պու՝ Թայցէ վէ Հուռնիօ նէհրինտէն
խալըճա ճէսիմ պիր ըրմագ օլուպ, Գիրինտէն ա-
չաղըտա իչինտէն Եիրիւլէլէք, անըն պիր թարա-
ֆընտան տիլէրինէ կէչիլմէքտիլինտէն, եա շմէն-
տըֆէր քէօփիւսիլ իլէ եա տա գայըզլար իլէ կէ-
չիլիլիլ: ճափոնիալըլար քէմալը չիտտէթիլ Բուս-
լարը թա'գիպ էթմէքտէ օլուպ, Բուսլար՝ Սուռն-
կարիլի կէչմէքտէն էվվէլ, ճափոնլար քէնտիլլէրէ
եւթիւլէճէք օլուրլար իսէ, հալարը փէք եաման օ-
լուր: Չանն օլուռնտըղընա կէօրէ, Ճէն. Նօկի
քեարպան եօլու իլէ իլէրիլմէքտէ տիր: Պու թա-
րիգ Սինմինթիլկտէն չիմալէ կիտէր, վէ Սուռնկա-
րի ըրմաղընը տահա աչաղը թարաֆտա պուլու-
նան Փէթոռնաթան կէչէր, Էլիէր միւմաիլէլի Բուս-
լարտան էվվէլ ըրմաղա եւթիւլիպ տէ շմէնտըֆէր
քէօփիւսիւսիլ թախրիպ էտէ պիրիլ իսէ, Բուս-
լարըն հալը փէք եաման օլաճագ տըր: Լաքին
մէզըլըր քէօփիւսիլ միւտաֆա'ա իչիւն իւարպին-
տէն 'ասքէրլէր կէօնտէրիլէճէք տիր: Խարպին
Սուռնկարիտէն 100 քիւմէթրօ ուզազտա տըր:
Սուռնկարի իլէ Գալուէն արաքընտա քեա'ին եւկ-
եանէ հա'իզ ի էլէմիլլէթ չէհր Գուռնչէնց օլուպ,
Գալուէնտէն 135 քիւմէթրօ գատար ուզազ տըր:

Պու չէին գատար գարիյէր չօգ տրր, ասհա զի-
յատէ յիմալտէ թա իարպին գուրպինէ եթիյին-
ճէյէ գատար փէք ազ գարիյէ վար տրր: Բուսա-
րըն Գայուէն իյէ իարպին արասընտա պէօյիւք
էրգագ վէ լէվագիմաթ տէփօլարը պուլունմատը-
ղընտան, փէք ինթիմալ քի անլէր թա'ամա մու-
զայագա չէքէճէլէր տիր: Գապիլ քի Բուս օր-
տուսընըն պիր գըսմընըն վիլայէթին մէրքէզի օ-
յան Գիրին եօլունը թուրքմալարը պու սէպէպաէն
նէյ'էթ էթմէքտէ տիր: — Բէօմէն պիւտիրիտիյի-
նէ կէօրէ, ճէն. Գուրուփաթքինին ետրինէ ճէն.
Լինէվիյ թա'եին օլունմըն տրր: 1848տէ տօղմուչ
օլան ճէն. Գուրուփաթքին Բուսիանըն ախիւրէն
թուրքուարը պիւրիւմլէ մուհարէպէլէրէ ինթի-
րաք էտիպ, փէք չօգ էարալար վէ նիշանլար ալ-
մըն տրր: 1890տա րիւթպէսի ֆէրիզիյէ թէրֆի',
վէ 1898տէ տախի հարպիյէ նազըրը թա'եին օլուն-
մըն տրր: Հէր նէ գատար մաղուպ օլմուչ իսէ
տէ, էլի ալթընտա պուլունման 'ասքէրլէրի միւ-
մալիէյտէն տահա գանա'աթպախ պիր սուրէթ-
տէ իտարէ էտէ պիլէճէք պիր զաթ պուլունա պի-
լէճէյի մէշքիւք տիր: ճէն. Լինէվիյ միւմալիէյի-
տէն 10 եաշ պէօյիւք օլուպ, մուհարէպէ զուհուր
էթտիյինտէ. Բուս 'ասքէրլէրի գօմանտանլըղըն-
տա, վէ 1900տէ ֆէքինին թախիսինէ կէօն-
տէրլէն Բուս 'ասաքիրինին գօմանտանլըղընտա
պուլունմագտա իտի: Միւմալիէյի Լէհ վէ Գաթօ-
լիք օլուպ, 'ասքէրլէրինին մուհապպէթինէ մազ-
հար օլտըղընտան, 'ասքէրլէր անըն պու վէճիլէ
րիւթպէսինին թէրֆի' օլունմասընտան տօլալը մէմ-
նուն գալաճագար տրր: ճէն. Գուրուփաթքինին
պիրիննի օրտու գօմանտանլըղընտա թա'եին էտիլ-
միշ օլտըղը րէսմէն իլան էտիլմիշ տիր: Փէթէրս-
պուրկտա Ջարըն րիյասէթի ալթընտա 'ազտ էտի-
լէն պիր մէճիս ի հարպտա, Մանչուրիայա 400,000
նէֆէրտէն միւրէքքէպ տիկէր պիր օրտունըն կէօն-
տէրլիւմէսինէ, վէ պուլունարըն 120 պինինին տէրհալ
սիլահպէր հայէ վազ' օլունմասընա գարար վէրիլմիշ
տիր: Ասքէրլէրի սիլահ ալթընտա չաղըրմագլըզ գօլայ
պիր իշ օլմալը իսէ տէ, Սիպէրիա չմէնտըֆէր
խաթթըլէ անճագ 35 պին 'ասքէր նազլ օլունա
պիլէճէյի անլաշլմըն տրր, վէ էկէր պու 'ասքէր-
լէրին էքսէրիսի տօղրուտան էվրօփա ի Բուսիտէն
կէօնտէրլիւմէճէք օլուր իսէ, տահա ազ 'ասքէր կէօն-
տէրլէ պիլիւր: Սիւնապօրըն գաննընճա, րիճ'աթ
էթմէքտէ օլան օրտունըն միւվասէլէթինէ գատար
իարպինտէ անճագ 60,000 'ասաքիր ի ճէտիտէ ճէմ'
էտիլէ պիլիւր, վէ ճէն. Լինէվիյ օրտա գօմանտա-
ալը ալթընտա անճագ 200,000 'ասքէր պուլա պի-

լէճէք տիր: — Մատակասգարտան չէքիլէն պիր
թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, օրատաքի Բուս տօնան-
մասը պիր սէմթ ի մէճիուլէ միւթէվէճիհէն հա-
րէքէթ էթմիշ տիր: Ամիր. Թօկօնըն 22 սէֆինէ-
տէն միւրէքքէպ օլան տօնանմասը Սինկափուր
աչըզլարընտա կէօրիւմիւշ տիր: Ջանն օլունտը-
ղընա կէօրէ, միւմալիէյի Բուս տօնանմասըն արա-
րաշտըրմագա կիթմիշ տիր, էկէր Ամիր. Բօժ-
տէսթվէնսքինին մագսէտի վլաթիվօսթօգա եթիլ-
մէք օլտա իտի, Ամիր. Թօկօնըն մէսլէքի անըն տօ-
նանմասընըն քէնտիսինինքինէ եազըն կէլմէսինէ
պէքլէմէք օլուր իտի: Ամիր. Թօկօ հիշ չիւպիլէ
եօգ քի Բուս Ամիրալընըն մագսէտի էօյլէ օլմա-
տըղընը խապէր ալմըն օլմալը տրր: Հէր իքի տօ-
նանմանըն թէճ հիզաթը եէքտիկէրինէ սայքի միւ-
սալի իսէ տէ, Ճափօնլարըն տօնանմասը սիւր.
'աթ վէ մէհարէթէ Բուսլարընքինէ ֆա'իզ տիր:
էկէր Ամիր. Բօժտէսթվէնսքի Միւմալիէյ գանալը թա-
րիզիլէ 'ալտէթի թէրթիպ էտէր իսէ, Ճափօն տօ-
նանմասը Պահրը Ահմէրտէ անըն արաքընտան եէ-
թիլէ պիլիւր: էկէր Իւմիտ Պուրնու թարիգիլէ 'ալ-
տէթէ գարար վէրիւր իսէ, Սիւնապօրըն թախմինին-
ճէ, Ամիր. Թօկօ անա 2 հաֆթատան եէթիլէպիլիւր:

Միւնիէլիէ. Մէմալիքի էճնէպիլէտէ Բուս
իսթիգրազընըն 'ազտը իշի պու տէֆ'ա եինէ
տիւշարը թէ'էխսուր օլմուչ, վէ Բուսիա մա-
լիյէ նազըրը Բուս պանքէրլէրի իլէ 200 միլիօն
րուպլիլիք տախիլի պիր իսթիգրազ 'ազտը զըմ-
նընտա իճրա ի միւզաքէրաթ էյլէմիշ տիր: Ջանն
օլունտըղընա կէօրէ, Ճափօնիա Ալմանիա փիա-
ցաընտա քէմալը մուվաֆֆագիլէթիլէ պիր իս-
թիգրազ 'ազտ էտէպիլէճէք, վէ չէրա'իթ միւսա'իտ
օլուր իսէ, Մ. Ամէրիգա պանքէրլէրի տախի իս-
թիգրազըն սուրէթ ի թէսվիլէսի իշինտէ Ալման
պանքէրլէրի իլէ պիրլէճէքէլէր տիր: Գօնթ Պիւ-
լօ' Բէյսսթակ մէճիսինտէ Ալմանիա հիւքիւմէթի-
նին Ալման փիացալարընտա կէրէք Բուս կէրէք
Ճափօն իսթիգրազընըն մէվգը'ի թէտալիլէ վազ'
օլունմասընա պիր կէօնէ միւմանա'աթ էթմէյէճէ-
յինի պիւտիրմիշ տիր: — Ֆրանսա մէպ'ուսան
մէճիսի' խրտմէթ ի 'ասքէրլէյնին 2 սէնէյէ թէն-
զիլ էտիլմէսինէ 'ա'իտ գանուն լա'իհասընը 32
րէյէ գարըն 518 րէյ իլէ գապուլ վէ թաստիգ էթմիշ
տիր: Իշպու գանուն լա'իհաքը ա'եան մէճիսինտէ
զաթէն թաստիգ էտիլմիշ իտի: Սիւնապօրըն մու-
խապիրինին գաննընճա, հիւքիւմէթ ի հազըրէ
քէնտինին փրօկրամընտա տախիլ պուլունան օա'իւր
իոլահաթը մէվգը'ի իճրայա գօյաճայաճագ տրր: —
Հինտիօթանտա վէպատան փետր. 11տէ խիթամ
պուլան 4 հաֆթա գարֆընտա 117 պին, վէ ան-
տէն օօնրա կէլէն 4 հաֆթատա 133 պին քիլի վէ-
ֆաթ էթմիշ տիր:

ԻՍԹԱՆՊՈԼՏԱ

Ա. ՅԱԿՈՐ ՊՈՅԱՅԱՆ ՄԱԹՊԱՆԱԸՆՏԱ ԹԱՊ՝ ՕԼՈՒՄԸՆ
Ֆինանսներար Եօգուշը Ամերիգան խան